

REDACTIA
Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL
Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "

Nr. de Duminică pe
an 4 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 6.

Pe corabie...

(*) Căpeteniile partidelor întovărășite dau de știre, că nu se vor duce la Fiume pe ziua de 18 Februarie. Spun, că din pricina împrăștierei Dietei, care s'a hotărât pe ziua de 19 Februarie. Ni-se spune însă, că mai târziu negreșit se va țineă acea adunare de înfrățire cu Italienii și Croații. Se va țineă, dacă nu pe uscat, apoi pe valurile mării, pe o corabie. Căpeteniile partidelor întovărășite se așteaptă anume, ca după ce Dieta va fi împrăștiată, adunările ungurești să fie și ele oprite, cum s'au oprit bunăoară, de atâtea ori, cele românești.

Știrea asta -- o adunare pe mare -- mărturisim că ne place. Gânduri mântuitoare ca acestea: să te duci pe corabie, când stăpânirea nu te lasă pe uscat, este ceva nou.

Păcat, că noi Românii suntem oameni săraci și nu ne putem duce la mare, să ținem pe corabie adunările, ce pe uscat ne sunt oprite... Doamne, ce înălțător ar fi să ținem vorbiri și să facem politică legănându-ne pe valurile mării, pe câte o corabie d'alea frumoase, unde nu-i notar, nici fibirău, și cu atât mai puțin -- jandarmi, ci numai cer senin și cât vezi cu ochii apă și numai apă, iar în suflete bărbăție și strajnică hotărâre. (Se înțelege, când e marea lină; pe furtună și leul de Ugron s'ar ghemui într'un colț, galben ca ceara!)

Dar noi n'avem bani pentru asemenea lucruri, pe când Károlyi, Zichy și alți magnați au moșii mari încât ar trăi domnește pe ele mii și zeci de mii de oameni și chiar cel mai sărac între ei, Kossuth, își are și el sutuța de mii pe an... Ei se pot duce să facă adunare pe mare și de acolo să trimită vorbă la Pesta și Viena că ei numai morți se dau învinși... Nici telegrama nu-s siliți s'o de pe uscat, ci cu telegrafia fără sârmă (drot), cece se poate acum pe ori-ce corabie mai mare... Tot așa vor putea să înștiințeze despre isprava lor pe magnatul Zichy Jenő, dus prin Africa să vâneze lei (căci așa i-au spus doctorii: alergarea prin soarele cald de acolo îi face bine după oboseala și încordarea ce a avut-o aici vrând să mântue -- nația!)

Decât după cum chiar unii Unguri au zis că n'a fost frumos Zichy Jenő să-i lase în cap de iarnă și când în politică gluma se îngroașă, tot așa s'ar putea zice că nu e nici un curagiu a țineă adunare pe -- corabie, ci îndrăznească domnia lor și în-

frunte porunca fibirăului și sulițele gendar-
milor!...

Știrea asta ne aduce în minte d'altfel altă istorie, întâmplată la Budapesta, astă toamnă.

Socialiștii puseseră adică în picioare vre-o sută mii oameni, cari în rânduiala cea mai mare veniseră în fața Dietei, iar căpeteniile intrară în strălucitul palat unde partidelor întovărășite le aduseseră la cunoștință ceea-ce deputații români spusese încă în vară: că **poporul vrea drept de vot obștesc!**... Să-i fi văzut atunci pe magnați: veniseră des de dimineată, în trăsura închisă, să nu-i vadă poporul, și pe porțile din dos ale palatului țării... Și când mulțimea mare d'afară cânta veselă, ei umblau speriați, negăsindu-și locul și învinuind stăpânirea că asmuță asupra lor poporul... Niciodată n'am văzut atâtea fețe galfede... Și vitejii kossuthiști cu ce spaimă îl făceau răspunzător pe Kristóffy, ministrul afacerilor din lăuntru, să ia adică măsuri pentru a nu li-se întâmpla ceva!... Și ce veselie i-a cuprins când dela ferestrele palatului Dietei zăriră plutind la vale o corabie... toată îmbrăcată în roșu-alb și verde. Erau kossuthiștii dela Komárom, veniți dinadins să apere pe căpeteniile lor împotriva socialiștilor.

Ajungând în fața Dietei, fâlfăiau ei steagurile și cântau «Kossuth nóta» cât îi lăsa plămâni, dar să iasă la uscat n'aveau curagiu văzând câtă sălă de lume era la mal și radea de ei... Cu atât mai puțin se vor fi gândit să împrăștie această mulțime de socialiști...

Rău nu era însă pe corabie: de pe mijlocul Dunării se văd maluri cu palate frumoase și mai presus de toate kossuthiștii dacă n'au adus cu ei arme de luptă, aveau însă d'ale mâncării și beuturii, bogat!

În felul acesta, nu ne îndoim, fruntașii partidelor întovărășite vor îndrăzni și ei să țină adunare pe mare și de pe o corabie să tune și să fulgere împotriva stăpânirii care ține cu M. Sa și cu socialiștii și vrea să nimicească -- «nația» dând popoarelor drept de vot obștesc și mai retezind din drepturile și poftele nemărginite ale magnaților...

Numai că asemenea adunări nu-s luate în serios de nimeni... Mai ales de se va întâmpla ca în loc de înfrățire, Croații -- cari trăiesc rău cu Italienii -- să facă vre-o bo-roboată.

Dar, în sfârșit, fie cum va fi. Porunca rămână: «Tengerre, magyar!»

Impotriva expoziției. «Budapesti Hir-lap» dela 14 Februarie publică o scrisoare din București în care se împotriva expoziției ce se va deschide acolo la primăvară. Nu e mulțumit scriitorul îndeosebi cu faptul că expoziția se va face pe câmpul dela Filaret iar nu la șosea, unde era mai potrivit. Pentru asta învinuiește strașnic partidul conservator, pe care-l înfățișează ca dușman al țărănilor și al tuturor legilor bune. Intre altele spune și aceea, că ministrul Take Ionescu numai așa a dat sprigin pentru noua foaie dela Budapesta că părintele Dr. V. Lucaciu s'a îndatorat ca foaia să se rostească împotriva dreptului de vot obștesc...

De unde va fi scos scriitorul numitului ziar acest lucru? Dar cum și-ar și putea închipui cineva ca o foaie românească să fie împotriva drepturilor poporului?

Scandale în Reichstrath. În sfatul împărătesc din Viena, numit Reichstrath s'au percut Marți mari scandale.

Se desbăteă legea de recruți, care a dăprilej cunoscutului conte Sternberg, să lot vească din nou, ca în rândul trecut, în oștirea împărătească, târând și astă dată, în cuvinte grele, persoana M. Sale în vorbiri. Președintele Zacsek l-a îndrumat mai de multe ori la ordine pe vorbitor și s'a făcut larmă mare.

— Te îndrum la ordine pentru cutezanța de a vorbi în chipul acesta despre capul acestei împărății -- a zis președintele, dar îndărătnicul conte a urmat mai departe cu cuvintele vătămătoare.

La sfârșit a luat cuvântul ministrul președinte Gautsch, luând în apărare oștirea împărătească.

Foile ungurești publică cu mare mulțumire vătămările aduse în Reichstrath persoanei Maj. Sale.

Nouii secretari de stat. Foaia oficială publică trei autografe prea înalte, unul absolvând pe secretarul de stat din ministerul de interne Széll Ignác din postul său și celelalte două numind pe secretarii ministeriali Dr. Sélley Sándor și Kaffka László de secretari de stat în ministerul de interne.

„Janus” institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili --
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață

pentru Austro-Ungaria.
Informațiuni în: Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lerochengasse Nr. 17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acci- Premii estine
dental capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de anul
și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de răz-
bol. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment

Starea de asigurare 111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum 56.000.000 "
Averea institutului 81.000.000 "

Convocarea Dietei.

— Criza. —

Budapesta, 14 Februarie.

Se știe, că dizolvarea (împrăștierea Dietei) se va publica într-o ședință a Dietei. Asupra felului cum va trebui să fie întimpinat actul de dizolvare de către deputați, se urmează desbatere în sânul opoziției. Aseară șefii au desbătut chestiunea aceasta într-o ședință lungă de 3 ceasuri. Totuși ei nu s'au înțeles încă asupra ei. Unii sunt pentru o ținută deamănă și liniștită, dar alții, probabil elementele mai tinere și mai învățate, fac propagandă, pentru contrar. Ei accentuează, că demnitatea rece și chibzuită nu va face efectul dorit asupra Vienii, asupra țării și străinătății. Dimpotrivă, zic ei, ea încurajază și va încuraja guvernul și Coroana. Ceea-ce-i supără mult este faptul, că în caz de nesupunere, *honvezimea va fi aplicată la executarea dizolvării*. Deputații voesc să provoace violențe din partea guvernului pentru a dovedi, că nici honvezimea nu-i mai bună decât armata comună, și că și ea se supune Vienii ca instrument.

Cei-ce fac propaganda în senzul acesta sunt de bună seamă elementele mai tinere și intransigente ale coaliției. Osândiți de atâta vreme de-a sta în umbră, setoși de glorie, ei vor profita de dizolvare ca de un nou mijloc, un prilej de a se încunjuța cu nimbul luptătorului național. De sigur toată acțiunea lor nu va fi decât un nou caraghiosic, ca cel dela 13 Dec. 1904, menit de-a le purta măcar în felul acesta numele în țară și străinătate.

M. Sa despre limba de serviciu.

În decursul tratativelor de pace trecute, un om politic ungar făcându-i regelui propuneri privitoare la maghiarizarea limbii de serviciu în armată, M. Sa a răspuns.

— Nu se poate, nu se poate. Nu o pot face din cauza prietenului și aliatului meu, căruia îi sunt dator de-a păstra comanda nemăscată.

Fejervary la M. Sa.

De la Viena se anunță, că baronul Fejervary azi a fost primit pentru a doua oară de regele. Timp de o oră și jumătate a avut audiența, în care însă nu s'a deliberat asupra dizolvării, care-i definitiv hotărâtă, ci asupra măsurilor de luat după dizolvare. Afară de aceasta manifestul ce se va da către țară, formează obiectul deliberațiilor.

Demisiunea lui Fejervary.

După «Távirati Tudositó», Fejervary este obosit și nu se mai simte destoinic de a mai rezista tuturor emoțiilor crizei. De aceea *este hotărât să demisioneze*. Ori cât pare de puțin probabilă, știrea aceasta se menține cu toată hotărârea. Urmasul său va fi după acelaș isvor fostul ministru de honvezi Al. Nyiri.

Sensaționale declarații ale șefilor coaliției

Astăzi o deputațiune a orașului unguresc Baia-Mare, așezat într'un ținut atât de românesc, a fost primită de Kossuth și ceilalți șefi. Într'un discurs adresat lor, Kossuth Ferencz a declarat, că poate în curând *autonomia comitatelor va fi desfășurată*. Atunci urmă Kossuth, fiecare în parte va trebui să continue lupta în contra absolutizmului.

Contele Apponyi a declarat, că poate în curând *și libertatea presei și libertatea de întruniri se va desfășura*.

Convocarea Dietei.

Budapesta, 15 Februarie.

Atăzi după prânz la orele 3^{1/2} a anunțat trimisul ministrului președinte Kazár Adolf pe președintele Dietei, Justh despre con-

voacarea camerei. El a predat lui Justh o scrisoare dela Fejervary prin care acesta îl ruga să convoace camera pe Luni 19 l. c. Rescriptul regal nu conține decât convocarea, iar dizolvarea se va face printr'un nou rescript care se va predă președintelui camerei în ziua ședinții.

Faptul împlinit al dizolvării a produs o mare agitațiune în opoziție. Știrile cele mai nebune circulă prin foile ei. Magyarország face următoarele preziceri:

Luni se va face dizolvarea camerei cu asistență militară și cu ajutorul forței brachiale.

Libertatea cuvântului și a presei va fi limitată.

Dreptul de întruniri se va tălmăci.

Se vor face încercări de împăcare cu partidele cu baza de 1867.

La începutul lunii Maiu vor fi alegerile.

În vremea aceasta se lucră manifestul către națiune. După dizolvare, tratativele vor fi reluate. Se va încerca formarea unei majorități din partidele aderente compromisului dela 1867. Ori care ar fi rezultatul, alegerile se vor face cu scopul de a sparge coaliția.

Budapesta, 16 Februarie.

Pe măsură ce se apropie timpul dizolvării, izbucnirile de teamă în sinul coaliției devin mai dese. Este un aspect caraghios și deplorabil, ce ni-se prezintă. Teama de răspundere în fața țării, în fața străinătății și în fața istoriei pune tot mai multă stăpânire pe sufletele coaliției. Foile coaliției sunt pline de fantazii, ei zugrăvesc pe dracu tot mai negru. «Vin călăii» strigă Ugron azi într'o foaie, el, care strigă în aceeaș foaie, în acelaș loc acum câteva zile: «Nu ne temem!» Șefii coaliției se întrec în prorocii și prevestiri întunecoase. Am înregistrat ieri declarațiile lui Kossuth și Apponyi, prin care preziceau desființarea autonomiei comitatelor, a libertății presei și a cuvântului. Acuma se publică un interviu acordat de Kossuth pentru un ziar. În conținutul acestei declarații, că care ce se întâmplă în Ungaria astăzi sunt inaugurarea regimului autocratic și al violenței. Corupțiunea va atinge culmea și țara va îndura cele mai grele încercări. «Se poate, zice el la urmă, că noi, șefii, în curând vom infundă pușcările pentru lupii noștri».

Cât de tare stăpânește frica oarbă pe eroul opoziției se caracteriză mai bine prin următorul fapt: Ziua dizolvării se fixase pe Luni 19 l. c. Căutând a vorbi un deputat pe telefon cu președintele Justh, aceasta i fost interpretată ca o intențiune a ministrului președinte de-a comunica președintelui camerei planul unei ședinți pe Vineri.

De-aici mare panică în sânul opoziției. Se crede că ministrul președinte voiește să convoace Dieta în pripă pentru a împedea pe cei mai mulți deputați de a lua parte la ședință.

Președintele coaliției, Kossuth Ferencz adresă fiecărui membru al partidului în parte o telegramă, prin care acesta era chemat imediat în capitală. Acum neînțelegerea s'a clarificat, dar deputații au sosit deja partea cea mare în capitală.

Atitudinea lui Bánffy.

Șiretul baron Bánffy, arată o atitudine echivocă în timpul din urmă. Supt pretextul unei vizite făcute unor rudeni, de câteva zile el se află la Cluj. Acum când deciziunea este atât de apropiată, în orele acestea critice este departe. Această atitudine se explică prin zvonul unei noi încercări de împăcare inițiate de Bánffy. Se zice că el a înaintat regelui un memorandum conținând o soluțiune favorabilă. Știrea, nu se confirmă, dar se menține de către toate foile. Totuși această acțiune alui Bánffy nu mai putea împedea dizolvarea. Soluțiunea propusă de el nu se va putea lua în considerare decât după dizolvare

Din România.

Expulzarea (izgonirea) Grecilor. «Conservatorul» ziarul guvernului României scrie următoarele:

În consiliul de miniștri ținut ieri s'a hotărât expulzarea întregului comitet al societății «Ellenismos», comitet compus din d-nii: N. Crisoveloni, bancherul cunoscut din Capitală, Christos Zappas, Anton Valsamachis, Panaiot Haitas, Petre Spandonide, C. Chichopol și Dr. Miliaris.

Guvernul a luat aceasta deciziune în urma unor serioase cercetări și numai după ce a dobândit deplina convingere că toate persoanele citate mai sus sunt vinovate de faptul că au făcut parte dintr'o organizațiune ostilă, dacă nu Statului român chiar, însă ostilă cauzei românești și neamului românesc.

Negreșit multă vreme guvernul a ezitat ca să ia măsuri de ultima rigoare împotriva unor oameni, cari deși străini, erau însă stabiliți de multă vreme în țară, aveau relațiuni vechi aci, ocupau situațiuni și unii din ei ceruseră chiar împământinirea. Era de presupus dar, că acești oameni au simpatii pentru România, care îi îmbrățișază cu căldură și care trebuie să fie pentru ei o a doua patrie.

Însă cercetările administrative, foarte scrupulos conduse și făcute cu cea mai desăvârșită nepărtinire, au convins guvernul, că nici o esitare nu mai poate fi permisă. Prin urmare miniștrii, adunați în consiliu, au decis expulzarea membrilor din comitetul Societății Ellenismos, cari vor fi trimiși peste graniță în termenul provăzut de lege.

Este un mare exemplu și bine a făcut guvernul că l-a dat. Guvernul a lovit la cap fără nici o deosebire, n'a făcut nici o concesie, n'a menajat pe nici un vinovat și a trăiat scurt la toate svonurile care circulau pe aceasta chestie. Actul guvernului a fost unanim aprobat și nu poate fi român care să nu-l aplaude.

În colonia macedoneană vestea expulzării a produs un mare entuziasm. De îndată ce s'a auzit că comitetul grecesc va fi trimis peste hotar, un mare număr de macedoneni s'au adunat și cu o pornire unanimă au luat torțele și muzica și au plecat să manifesteze pela toate ziarele cotidiene cari au apărut cu căldură cauza românească. Ore întregi un entuziasm mare a dominat pe stradele Capitalei și impresiunea tuturora era că actul guvernului, atât de drept și atât de energic, va da de gândit acelor cari își închipuiau că în România totul le este ertat.

Faptele constatate în sarcina Grecilor expulzați dovedesc un lucru foarte grav, acela anume că în România trăiesc foarte mulți străini cari îi sunt dușmani aproape pe față.

Negreșit nu se pretinde că fiecare străin, de îndată ce a călcat pe pământul românesc, să-și uite țara și să piardă toate simpatiile pentru dânsa, dar ceea-ce se cere este că străinul care a intrat în Țara Românească și care i-a cerut ospitalitatea, să nu-i fie dușman.

Un număr de Greci au uitat de această datorie a lor. Dâșii și-au închipuit, că trăind în România, au dreptul să lucreze împotriva Românilor și că au dreptul să completeze aici și să adune fonduri, cu cari să înarmeze în Macedonia bandele, cari asasează pe Aromâni. Ceva mai mult, printre Grecii aceștia sunt unii, pe cari îi socotem, că sunt aproape asimilați că au devenit Români, nu numai de formă, dar și de sentimente și că în nici un caz, nu ar fi în stare să lucreze în contra intereselor românești.

Cazul dlui Crisoveloni, de pildă, este destul de elocvent și cu dsa trebuie să se facă cel dintâiu exemplu; dl Crisoveloni, care e stabilit în România de atâta vreme, a cerut împământinirea, unul din fiii dsale este încetățenit, fiica dsale e căsătorită cu un oficer din armata română, acest domn era dator să fie român prin simpatii și

MARE MAGAZIN

de articole de sticle de porțelan și vase de culină.

Cele mai moderate și de folos lucruri.

S'A DESCHIS

Arad, Piața Andrássy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

Se vinde cu prețurile cele mai reduse

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

furnizor al curții cesare-gești.

Telefon pentru oraș și comit. Nr. 429. 429 Nr.

în nici un caz să nu lucreze împotriva intereselor românești.

Mai sunt și alții cari nu puteau, sub nici un cuvânt, să participe la o acțiune anti-română; și totuși au căzut în această gravă vină.

Guvernul n'a șovăit și a lovit fără cruțare și a dat tuturor advertimentul trebuitor.

Acum, după ce s'a dat lovitură la cap, suntem siguri că se va merge până la capăt. Toți, absolut toți vinovații, toți Grecii cari aci în România lucrează în propaganda trebuiesc luați de guler și trimiși peste graniță, iar de aci înainte să se știe că în țara românească nu mai pot sta decât aceia cari renunță la profesiunea de agenți ai unor cauze străine.

Guvernul conservator a fost și de astădată la înălțimea împrejurărilor și a datoriei sale, guvernul conservator a dovedit încă odată că merită încrederea poporului român fiindcă nu este împrejurare în care să nu se arate a fi un vrednic slujitor al patriei.

La Arsenalul și pirotechnia armatei se desfășoară o mare activitate pentru a se termina în timpul cel mai scurt, comenzile de munițiuni făcute de ministerul de război.

În acest scop atât la arsenalul armatei cât și la pirotechnie funcționează actualmente un număr neobicinuit de mare de lucrători.

Între altele se lucrează în timpul de față la 28,000 obuze mici, de 37 cm. calibru și mari de 57 cm. necesare tunurilor marinei, și la chesoanele coloanelor pentru munițiile de rezervă, în număr de 300 pentru fie-care corp de armată.

De asemenea se fac instalații la pirotechnie și la arsenal și pentru fabricarea șrapnelurilor necesare tunurilor cu tragere repede.

Un inginer din Pilsen se află în Capitală pentru a conduce aceste lucrări.

Legătușea română din Constantinopole a remis Porței o notă cerând trimiterea în judecarea unui tribunal extraordinar a autorilor atentatului din Salonic dela 17 Decembrie trecut, de oare-ce acel atentat era îndreptat nu numai contra inspectorului general al școlilor aromâne, dl Duma, dar și în contra consulatului român din Salonic. Legătușea a cerut ca dragomanul consulatului să asiste la instrucțiunea procesului

Zi de mare serbare.

Timișoara, 15 Februarie 1906.

De mult orașul nostru n'a avut o zi de mai senină serbare ca cea d'aseară și până azi dimineață. Ni-s'a dat adică fericitul prilej să ne adunăm la un loc toți cei din oraș și de prin provincie, să admirăm arta română, aducând tributul nostru de închinare limbii românești și apoi să petrecem până'n zori de zi.

Aseară s'a dat adică reprezentația teatrală în favorul *nouei episcopii* ce va să se înființeze aici și pentru care fruntașul Em. Ungureanu mișcă toate pietrele și e ajutat de o falangă de bărbați și luptători tineri și harnici.

Cât despre teatru, avem mult să mulțumim d-nei Lucia Cosma, care atât de mult obosește pentru a încheia societatea română cultă.

Reprezentăția teatrală s'a început cu monologul Ferarului zis de dl Z. Bârsan, un artist desăvârșit care ne-a făcut să admirăm arta dramatică dar mai presus de toate frumusețile limbii românești așa cum se vorbește pe malurile dulcii Dâmbovițe. L-am răsplătit cu aplauze pline de căldură și dragoste.

În «Trei palării de damă» d-na Lucia Cosma a jucat cu discreție, pricepere și eleganță și a fost centrul de atenție a întregii piese. A fost perfect secundată de d-nele Adam, Cărăbaș și Magdu, de d-șoara Sempronia Bredicianu și Ionescu (care în rolul Iulisei cu adevărat a escelat.) Domniile d'asemeni și-au ținut bine rolurile și cu toții împreună ni-au dat o seară care ni-a înălțat sufletul și ni-a inspirat încredere ca și pe viitor

să căutăm a ne afirma pe cale socială. Mulți ne-am înduioșat până la lacrimi ascultând accentele dulci românești și văzându-ne atâția și cu așa însuflețire. (E de regretat că cei cari mai mult se adăpostesc în umbra sfintei biserici, protopopul Putici, advocații Rotar și Mezin au escelat prin — absență. Nu vor să știe de ceace nu dâșii pun la cale).

După reprezentație a urmat petrecere cu joc până în zori de zi. Primul cuadril l-au jucat 50 perechi și a fost aranjat cu ei-g-nță de avocatul Dr. C. Iancu (din Arad). A fost o voie bună, cum numai în Banat găsești, căci se știe: bănățeni-s entusiaști și cu bună conducere fac minuni.

Din cununa mare de dame mi-am putut însemua numele doamnei Maria Cosma cu d-șoara Minerva (Sibiu) Lucia Cosma (Timișoara), dna Brediceanu cu d-șoara Sempronia (Lugoj), dnele Adam, Cărăbaș Magdu, Ardelean (Timișoara), dna Maria Oprean (St. Miclăuș) protopopesele Pepa (Buziaș) și Pinciu (Ciacova), Zaicu (Zombolya) Russu (Uivin) Șepețan (Chisetu), Teaha, Buzariu, Mîoc cu d-șoarele, Oprean (Timișoara), Vaida, Șincai (Vinga), Nicorescu (Curtici), Buibaș, Bugariu, Popa, Paulișan, Moldovan, Zarie-Bobici, Georgevici (Recaș), Muntean, Petcovici, Ionescu, Berariu, Crașovan, Sălăgian, Brasovan, Albu (Ghilad) Andresevici, Miculescu, Gontean, Nicolaevici etc.

Rezultatul material d'asement mulțumitor: s'au încasat 800 coroane.

Mare manifestație de stradă în București.

Vestea expulzării grecilor și macedonenii. — Hotărârrea unei manifestații. — La cafeneaua Bursei. — În piața Sf. Gheorghe. — Manifestația dela Collaro. — La ziare. La dl Disescu. — La drul Leonte.

Vestea deciziei consiliului de ministri, prin care s'a hotărât expulzarea grecilor, cari cu bani strânși în România au uelcit contra fraților noștri din Macedonia, înarmând bande, care să distrugă pe șefii mișcării românești din Balcani și să nimicească ori ce suflare românească, a produs o bucurie de nedescris printre macedonenii din Capitală.

Într'un elan de entusiasm, un grup de macedonenii, care staționă în fața ministerului de interne, unde s'a ținut consiliul de ministri, la vestea, că Grecii au fost expulzați au izbucnit în strigăte de să trăiască România.

Ca fulgerul această știre ajunse la cafeneaua Bursei, unde peste o sută de Macedonenii așteptau cu nerăbdare sentința consiliului de ministri.

Când dl Tașcu Pucerea veni și anunță noua știre, macedonenii se ridicară în picioare și izbucniră în strigăte entusiaste «Trăiască România! Jos cu grecii!».

Trecuse mai bine de o oră și entusiasmul nu mai contenea.

Era sârbătoarea cea mai sfântă pentru macedonenii.

Sosind șefii mișcării macedonene s'a hotărât pentru orele 8 și jum. o mare manifestație cu torțe pentru toți acei, cari au intervenit și lucrat pentru triumful cauzei macedonene, înfierând purtarea Grecilor, cari s'au făcut vinovați și cerând guvernului sentința cea mai aspră pentru dâșii.

Încă dela orele 7 și jum. seara, grupuri, grupuri de români și aromâni se îndreptau spre piața Sf. Gheorghe.

De asemenea se aflau adunați peste 300 macedonenii, cari organisaseră manifestația.

Câțiva dintre organizatori cerură antreprenorului berăriei Brătianu fanfara și aceasta s'a executat la moment.

Se aprinsese torțele în strigăte de «Jos grecii!» și cortegiul compus din peste o mie de manifestanți se îndreaptă spre cafeneaua Bursei.

Macedonenii, din propria lor inițiativă, au hotărât încă de mai înainte ca să păstreze cea mai mare ordine în tot parcursul lor.

Cu toate acestea în drum spre cafeneaua Bursei, siliți să treacă pe lângă cuibul tuturor comploturilor anti-românești, pe lângă cafeneaua Collaro, cu toată abținerea pe care și-o impusese fiecare a fost imposibil să rămână în calmul lor obicinuit.

Muzica a încetat ca prin farmec din înălțătorul «Deșteaptă-te Române» și amintirea teribilelor masacre ale bandelor grecești sau poate satisfacția aruncării peste graniță a celor dovediți culpabili a făcut ca muzica să întoneze marșul funebru și din piepturile lor să izbucnească strigăte de «Jos grecii!».

Dar la atât s'a redus toată manifestația ostilă grecilor.

Trecuți de cafeneaua Bursei cortegiul s'a îndreptat spre redacțiile ziarelor «Universul», «Adevărul», «Epoca», «Acțiunea», «Conservatorul», «Independența», «Voința Națională», «La Românie», «Prezentul», «Secolul» și «Cronica».

La fiecare din aceste ziare d-nii Tașcu Pucerea și Vasile Covata au ținut discursuri, mulțumind presei române care a știut să ducă lupta aprigă atunci când interesele naționale au fost călcate de greci, stăruind pe lângă guvern să lipească la stâlpul infamiei pe cei cari s'au făcut vinovați.

După aceasta manifestații s'au îndreptat spre locuința dlui Const. Dissescu.

Ajunși aici toți au izbucnit în strigăte de Trăiască dl Dissescu, trăiască România, jos grecii!

Dl Disescu a mulțumit manifestațiilor rugându-i să pornească în liniște.

Dela dl Disescu au pornit cu toții la dl Dr. Leonte unde au manifestat de asemenea,

Aici a vorbit dl Tașcu Pucerea laudând activitatea d-rului Leonte pentru triumful cauzei naționale în Macedonia.

Dela Dr. Leonte, manifestații au pornit pe strada Academiei, calea Victoriei, str. Doamnei, str. Smârdan, str. Carol, Cheiul Gârlei și din nou pe calea Victoriei, Bulevard și statuia Mihai-Viteazul.

*

Manifestații s'au oprit la otel Bulevard unde personalul superior polițienesc oferea un banchet dlui Moruzzi, prefect poliției.

În tot timpul banchetului a cântat celebrul Ciolac.

Sosind manifestații, au început să strige ura și trăiască prefectul!

Dnu Voinescu și Moruzzi au venit pe rând afară mulțumind manifestațiilor și sfătuindu-i să se împrăștie în liniște.

Mulțimea apoi a plecat pe bulevard, str. Belvedere, calea Victoriei, str. Doamnei, str. Lipscavi, str. Smârdan, Sf. Dumitru, str. Carol, Brâncoveanu și trecând Dâmbovița s'a dus în Dealul Spirei. De aci manifestații s'au iuturs în piața Sf. George, de unde s'au împrăștiate în liniște.

Pe tot parcursul mulțimea a huiduit prăvăliile cu firme grecești, strigând jos grecii.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Serate de-ale meseriaşilor români.

Joi în 25 Ianuarie n., »Reuniunea sodalilor români din Sibiu», şi a ținut prima şedinţă literară din a. c. Cum prezidentul Reuniunii, dl V. Tordăşianu era încă suferind şi abia cu o zi înainte eșise din spital, şedinţa a fost condusă de dl vice-prezident George Poponea. Prezidentul Tordăşianu, care a ținut să ospiteze la aceasta şedinţă, şi-a făcut iottrarea în local la ora 8¹/₄ seara în societatea distinsului profesor semina-riai, dl Dr. Nicolae Bălan. Mumăroşii oaspeți, cam 150 la număr, au întâmpinat pe nou sosiți cu aclamațiuni nesfârșite de »Trăiască».

Vice-prezidentul, declarând şedința deschisă, se adresează către dl Tordăşianu cu cuvinte calde, prin cari, văzând la îngrijorarea, de care au fost cuprinși nu numai membrii Reuniunii, ci toți cari în curent sunt cu jertfele, pe cari dsa le aduce pentru obștea noastră românească, aduce cuvinte de mulțămire atot puternicului Dumnezeu, care ni-l-a redat spre bucuria tuturor.

Ca un neîndoios semn al îngrijorării de care și meseriașii și inteligenții, bărbați și femei, cuprinși au fost, dl Poponea predă prezidentului un frumos album, ținut în catifea verde și datorit mâinei dibace a iscusitului măestru compactor dl Petre Ilieș, album cu inscripția pe scoarte: »Carte de dureroasă memorie, Decembrie 1905», ear' pe pagina primă, sub cuvintele »Subscriții membrii ai Reuniunii sodalilor români cum și alți prieteni ai domnului Victor Tordăşianu, îm-ploară dela bunul Dumnezeu grabnica sa însă-nătoșare din morbul greu, în care a căzut. Ian. 1906», sub acestea cuvinte, zic, conține cam 200 subscrieii din toate clasele sociale din Sibiu».

Dl Tordăşianu, plăcut atins de această nouă și jingasă atențiune, ce i-s-au dat din partea comuncitorilor săi mulțumește ferbinte atât pentru această carte a durerii, cât și pentru prețioasele și neîntrepruptele vizite de mângăiere și încurajare, ce i-s-au adus în tot cursul morbului său. Pri-mește cu dragă inimă cartea și declară, că o va păstra, ca o rară dovadă a dragostei, de care este încunjurat și ca vădit semă despre vrednicia me-seriașilor noștri o va păstra, zice, alături de inel-ul, de albumul și de scaunul de onoare, ce i-s-au dăruit de Reuniune în anii trecuți. Promițând a-și pune și pe viitor puterile în serviciul cauzelor noastre bune, mulțumește vice-prezidentului Po-ponea, notarului Duca, cassarului Crucia și ce-loriați membri din comitet pentru interesul purtat în lipsa sa trebile Reuniunii, apoi recomandă pe dl Dr. Bălan, care va binevoi să ne întrețină as-tăzi cu o preiegree. De încheiere, făcând dure-roasă comunicare despre pierderea ireparabilă, ce au îndurat-o 2 distinși membri ai Reuniunii, d-nii

măestri cișmari Isidor Grindeanu, prin moartea fiului său, parohul Victor Grindeanu din Iclandul-mare și Ioan Baci, prin încetarea din viață a harniceii și înțeleptei sale fice, drăgălașa Alexan-drina, zeloasă cântăreață și declamaroare dela o multime din şedințele noastre literare.

Intrați în ordinea de zi, la convocarea d-nului viceprezident, notarul Stefan Duca, cetește suma-rele şedințelor administrative, iar după d-sa, elevii d-lui învățător Candid Popa, execută, sub con-ducerea d-lui Popa, colinda »O ce veste minu-nată», cântare în 2 voci de copii. Colinda, fru-mos cântată ne-a revocat sentimentele pioase și religioase, ce ni-le-au inspirat sărbările Nașterii, de curând trecute, dar care pentru noi de data aceasta au fost de »dureroasă memorie». Dl L. Boldor, a declamat poezia »Moartea lui Fulger», de G. Coșbuc cu iscusita-i și priciperea-i cunos-cută; membrii Ioan Stanciu, măestru zugrav și Aurel Prașca, sodal zugrav, ambii cu voci puter-nice și dulci, ne-au delectat cu un frumos duet. Conferența importantă a d-lui prof. Dr. Nicolae Bălan, despre religione, ținută în termii poporali și predată cu rară liniște și multă pricepere, a ținut în încordată atențiune numărul auditor în curs de aproape una oră. Vii și nesfârșite aplause au fost recompensa distinsului conferențiar iar cuvintele calde ale vice-prezidentului, expri-mat-au mulțămila noastră pentru interesul, ce dl profesor ni-l poartă și dorința de a-l putea aveă cât mai des în mijlocul nostru. Mica școlărița a d-lui Popa, M. Colesan, ne-a recitat frumos poe-sia »Întoarcerea» de Coșbuc; veselul Nicolae Ișan, ne-a încântat cu mai multe cuplete, gustat cu multă plăcere; harnicul domn Dimitriu, ne-a declamat cu multă istețime pe »Elzo-Rab»; poe-zia »Noi» de Octavian Goga, predată de școlă-rița M. Negrea a avut mare efect asupra noastră, dl L. Boldor cu monologul »La Anul-nou!» de Antoniu Popp a produs multă și nesfârșită ve-selie; cântarea »Drum bun», executată bine de corul de copii al d-lui C. Popa, a format punctul final al programului.

După sortarea celor 15 exemplare cărți folosi-toare, dl vice-prezident Poponea, mulțumește tu-turor debutanților și declarând şedința terminată, invită la cea din Februarie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Februarie 1906.

Coaliția gândește mai puțin. Se știe adecă, că cei din partidele întovărășite umblă să strângă bani pentru rezerviști. Din Orade ni-se scrie acum, că un biet rezervist a murit lăsând în

urma lui mama și 5 copii. Coaliția, ce e atât de miloasă, va gândi mai puțin.

— **Slujbaș!** Prieteni chiar, au luat în nume de rău, că în dări de seamă i-am numit »slujbași» iar nu »funcționari».

Să ne lămurim.

M. Sa Regele României a scris, că se socotește cel dintâiu slujbaș al țării... Și se scrie neaoș românește: sfânta slujbă dumnezeiască... după cum și I. P. S. Sa Mitropolitul României se so-cotește întâiul slujbaș al bisericii.

Ei, dacă cei meniți să ne fie înainte mergători în afaceri de mândrie națională și știință a limbii scriu »slujbaș» iar nu »funcționar», să nu fie cu supărare dacă noi luăm pildă dela ei și nu ne luăm după franțuzisimele, cari mai ales la noi na-u nici un rost.

Obșitoșii. În Budapesta s'au început deja împărțirea obșitelor. Aceia capătă obșit, cari s'au născut în 1863 și au corăspuns în 1905 dorințelor lor de glotași.

Alegere de vice-notar în Vermeș. În comuna Vermeș (cercul Bogzei) a fost ales în 6 l. c. de vice-notar cercual dl Ioan Purgar, cu una-nimitatea voturilor.

— **Concertul din Arad, care se va aranja Joia viitoare 17 Februarie,** promite a fi un festival artistic demn de celelalte concerte la care am avut prilejul să adm-răm pe marele nostru artist Dumitru Po-povici. Un interes deosebit se manifestă în toate părțile și publicul nostru e dornic să aducă tributul său de admirație doam-nei Lucia Cosma și dsoarelor Melania Brân-dușanu, Leontina și Veturia Pap, cari vo-cânta alături de marele artist Popovici-Bey-reuth.

Nou vapor român. Ministrul român al lucrărilor publice a însărcinat cu construirea unui nou vapor român pe proprietarii șantierelor din portul Lyon, cari au construit și vaporul »Ro-mânia». Noul vas român va costa 2,229.000 lei și va purta numele »Dacia». Acesta va fi al 5-lea vapor al societății române de navigațiune.

— **Un cavaler de timbre.** Se vestește din Timișoara, că Marți a fost deținut diurnistul Stefă-novics Iános, care mai anul trecut fiind în slujbă la judecătoria cercuală din Lipova, a furat timbre de pe documente în valoare de mai multe mii de coroane. Atunci s'a ținut cercetare, dar nu s'a putut află hoțul de timbre, căci Stefănovics își

CU FLOAREA...

Cu floarea care-n toamnă moare
Vă duceți gânduri fericite,
Cu pasările călătoare
Plecați în țări mai strălucite.

Iar eu rămân uitat de lume,
Uitat de tot ce-i mai iubit;
Uitatu-mi-ai și tu de nume,
Copilă tu m'ai părăsit?

O dulce zi de primăvară,
A fost amorul nostru sfânt —
Azi visurile mele zboară:
Foi veștede duse de vânt.

SPUNE-MI...

S'aprind pe cer în noapte stele,
Și 'nvăpăiate strălucesc —
Ah ochii dulci ai dragei mele,
Mai mult foc mie-mi răspândesc.

Și spune-acuma tu frumoasă,
Strălucitoare, blândă stea,
De ce mă 'ntunecă privirea-ți
Când te ivești în calea mea?

CÂNTEC.

Gingășe ești ca o floare
Răsărită-n zori,
Ce-și ridică răzătoare
Capul printre flori.

Fața ca o zi de vară
D'albă și senină;
Ai privire dulce, clară
Ca de lună plină.

Ziua mândră din poveste
Suflet cald, divin,
Chip ca tine nu mai este.
Ție mă închin.

Emil Isac.

POEZII POPORALE.

Auzită dela TOMA BUTAR, Bodești (com. Arad).

Mă luai pe sub dumbravă
Sus la munte văd o stavă,
Eu prinsei a fluera
Stava prins'a se 'nșiră
Pe drum lung către Giula.

Nește hoți de holteiași
Mă 'ncunjură 'n oraș,
Doi mă leagă,
Cinci mă 'ntreabă,
Ce-am făcut cu stava 'ntreagă?
Eu am vândut-o pe bani
Și i-am băut cu Giulani.

Domnule solgăbirău
Nu mă lega așa rău,
Ți-oi da doi cai de hinteu
Unu negru, unu sur
Numai mă lasă să fur.
Că de când nu am furat
Masa 'n birt nu s'a udat
De mâncări nu s'a 'ncărcat

Nici de vin, nici de palinca,
Carne grasă de junincă,
Și de-oi prinde a fură
Masa 'n birt iar s'o udă
De mâncări s'o încărcă.
Păgubașu șede-afară
Carne-i în cui în cămară;
Cine-o furat, să mai fure
Păgubașu să spânzure.

Auzite dela col. George Musca, Agriș.

Leagănă-se frunza 'n vie,
Eu mă leagăn pe câmpie;
Leagănă-se frunza 'n codru,
Eu mă leagăn de nu-i modru.
Așa merge dorul meu,
Ca și apa pe pârâu;
Așa merge jelea mea,
Ca și apa pe vâlcea.
Mă mir inimă de tine,
Ce pământ negru te ține,
Ziua-i nor și noaptea stele:
Io'mi petrec lumea cu jele. |

Traian Mager, jun.

Auzite de George Dârlea, Gașa.

Fermecat-u-s, doamne, rău,
D-o fată din satul meu.
Fermecat-u-s preste tot,
De io Doamne, nu mai pot.
Rămas-am ca frunza-n vânt,
Și mă leagăn pe pământ.
Și-mi plâng greu zilele, mele,
Cum le petrec cu durere

MEMENTO.

De IOAN SLAVICI.

Ba se împacă, ba nu se împacă, — ba se învoiesc, ba nu se învoiesc, — ba se înțeleg, ba nu se înțeleg, — ba se supun, ba nu se supun: așa merge aceasta de săptămâni, de luni, chiar de ani de zile acum.

E peste puțină să nu ne aducem aminte de zilele lui Rudolf II.

În virtutea învoielii încheiate în anul 1538 la Oradea-mare Ferdinand I. a fost recunoscut rege legitim al Ungariei și urma, ca după moartea lui Ioan Zápolya să fie și Voivod al Ardealului. Nu mai încap dar îndoială, că atât Ioan Sigismund, cât și cei trei principii din familia Báthory, care au urmat după el, au fost niște usurpatori. Rudolf II., fiind în războiu cu Turcii, a încheiat cu toate acestea cu tânărul Sigismund Báthory o învoială, în virtutea căreia acesta e recunoscut voivod al Ardealului și ia în căsătorie pe o Archiducesă, dar rămâne ca Ardealul să treacă ear la casa de Habsburg, dacă el se va fi retrăgând din domnie.

Câtva timp în urmă, hărțuit mereu de nobilime, Sigismund Báthory se retrage, și e învederat, că de aici înainte Voivod al Ardealului e Rudolf II., care și numește locțiitor al său pe Archiducesa, soția acum părăsită alui Báthory.

Simțindu-se în mare strâmtoare, nobilimea-l înduplecă pe Sigismund Báthory să se întoarcă iar la scaunul său. El nu poate însă s'o ducă și se retrage de a doua oară; de astă-dată însă nu se mai ține seamă de învoiala încheiată cu Rudolf II. și e ridicat în scaun Cardinalul Andreiu Báthory, «săracul popă», alt usurpator.

Curtea dela Praga ia înțelegere cu Mihai-Vodă pentru alungarea acestui usurpator și însărcinează pe generalul Basta, care se află la Sătmăr, să între și el despre apus în Ardeal când Mihai-Vodă va intra despre răsărit.

Generalul Basta se afla abia pe la Chioara când Mihai-Vodă l'a alungat pe Cardinal. Ardealul trece iar la Rudolf II., care-l numește pe Mihai-Vodă locțiitor al său.

Simțindu-se în încă mai mare strâmtoare, nobilii se fac tot blajini și trimit pe cei mai iscusiți dintre dâșii la Viena și la Praga, ca să încredințeze pe Împăratul și pe sfetnicii lui despre sinceritatea alipirii lor către Casa de Habsburg și să-l prezinte pe Mihai-Vodă drept un mișel, care profită de împrejurări, ca să iee Ardealul pentru sine. Un singur lucru se mai cerea, ca să fie pace și liniște în Ardeal: alungarea lui Mihai-Vodă.

Ei știu atât de bine să se fățeară, încât îl prostesc pe generalul Basta, care se unește cu dâșii, ca să-l alunge pe Mihai-Vodă.

Îndată însă ce Mihai-Vodă a ieșit din Ardeal, nobilii se simt în largul lor, îl alungă și pe Basta, bunul lor prietin și ridică ear pe Sigismund Bathory, acum de a treia oară în scaun.

Mihai-Vodă, omul de o energie neînfrântă, se strecoară ca argintul viu printre degete peste Caransebeș, Făget și Zimbru la Beiuș și de acolo la Oradea-mare, trece la Viena, ajunge în cele din urmă la Praga, îi desmeticește pe sfetnicii lui Rudolf II., apoi se întoarce, adună ear oaste, se unește cu Basta și-l alungă și pe Sigismund Báthory din Ardeal.

Acum nobilimea e de tot muiată, și Clujenii îi primesc pe învingători cu porțile deschise, le dau cele mai neîndoioase dovezi de alipire către casa de Habsburg, și Basta se pătrunde de gândul, că e destul să nu mai fie Mihai-Vodă pentruca împăratul să poată stăpâni în liniște Ardealul.

După moartea lui Mihai-Vodă însă nobilimea iar îl alungă pe Basta și se ridică în Scaun Székely Mozes.

Așa se urmează aceasta înainte și mereu așa ca povestea cu cocoșul roșu, care nu mai are sfârșit.

Oamenii, care nu-și fac politica sugând-o din deget, ci-și dau silința să cunoască trecutul și să tragă învățături din el, nu trebuie să peardă din vedere, că în viața politică a regatului ungar nu au să se lupte cu poporul maghiar, care poartă și el greul vieții comune în rând cu celelalte popoare, ci cu câteva mii de oameni osândiți prin atavism a râvni să trăiască pe nemuncite în belșug.

Azi, ca în timpul lui Rudolf II., și ca totdeauna oamenii aceștia se împacă, se învoiesc, se înțeleg, se supun când se sânt în strâmtoare, dar numai cu gândul ascuns de a-și călca cuvântul îndată ce vor fi ajuns iar în larg.

E deci indeferent, dacă și când și cum se învoiesc: vorba e, ca cei ce vor dreptatea și pacea și buna rânduială să stee mereu strâns uniți și totdeauna gata de apărare.

Ceea ce i-a ajutat totdeauna și poate să-i ajute și astă-zi pe acești turburători ai ordinii sociale, nu sunt puterile lor, care sunt puține, ci lipsa de pricepere a mulțimii, care s'a lăsat să fie prostită de dâșii și s'a învrăjbit pentru lucruri de nimic când trebuia să stee strâns unită.

Oamenii cu minte să fie Români, ca să nu se învrăjbească între dâșii, și puțin le pasă, dacă se învoiesc ori nu cei din coalițiune, căci ceeace e nefiresc nu poate să dăinuească și mâne ori poimâne iar se va porni lupta.

O adunare amânată. *Coaliția anunță că adunarea — ori mai bine: excursiunea — ce era s'o facă la Fiume, pentru a se înfrăți cu Italianii, o amână. A doua amânare. Nu-i semn bun. Anunță în același timp că va ține-o, mai târziu negreșit, pe o corabie, dacă se va întâmpla ca guvernul s'o oprească.*

Disolvarea Dietei.

(*) Dacă e să credem știrilor, date acum cu multă hotărâre, numai câteva zile ne mai despart dela împrăștierea Dietei. M. Sa este convins, că nu se poate face nimic cu Dieta, de oarece partidele întovărășite au luat-o razna, peste câmpii, făcând o politică fără nici un Dumnezeu. Va fi deci mai bine s'o împrăstie și cârmuirea s'o lase și pe mai departe tot în mâinile sfetnicilor de acum. Când se vor fi astâmpărat în comitate, când li-se va fi împrăștiat fumul ce le-a intrat în cap, căpeteniile partidelor întovărășite vor da de știre. Vor da mai ales semne că vor să lupte pe calea legii, că vor binele nu numai al lor, dar al țării, Tronului și al celorlalte neamuri. Atunci va da și M. Sa slobozenie să se facă alte alegeri.

Până atunci stăpânirii d'acum i-se pune îndatorire să facă rânduială în țară. Și nu

așa, ca până acum, cu apă sfințită cum se zice, ci cu desăvârșire altfel: *cu puterea*. Cine face adică tulburare, să fie pus la — răcoare, ca nimeni să nu mai îndrăznească a-și bate joc de drepturile M. Sale.

I-se pune d'asemeni îndatorire să facă toate cele trebuincioase pentruca *votul obștesc* (sufragiul universal) să poată ajunge, cât mai iute, fapt îndeplinit.

Când se vor potoli mișcările puse la cale de capii partidelor întovărășite, când vor da de bunăvoie comitatele ungurești dare și ostași, aceasta nu se poate nici măcar prevedea. Până atunci însă, așa se zice, *Dietă nu va fi*, ceea-ce nu s'a mai întâmplat în țară de patruzeci de ani.

Chiar și împrăștierea Dietei d'acum are să se facă în chip nemai pomenit: nu-i mai lasă pe deputați a se întruni pe ziua de 1 Martie la Budapesta, ci M. Sa va da de știre în foaiă că Dieta o împrăstie fără ca să arate când se vor face noile alegeri.

Se înțelege că Apponyi, Bánffy, Kossuth și toată a lor ceată sunt cătrăniți rău. Ba e îngrijorat și Tisza István, care ar fi făcând tot ce poate pentru a convinge pe M. Sa că nu e bine să împrăstie Dieta, ci s'o lase așa cum e: dar dacă partidele întovărășite totuși vor primi cârma îndatorându-se să facă tot ce poștește M. Sa?

Nădejde nu-i însă ca Tisza István să poată drege ce au stricat ceilalți. Ci noi să ne întocmim lucrurile așa fel, ca și când Dieta de bună samă se va împrăstia.

Rău să nu ne pară. Aici n'are să hotărască adică nimic faptul, că cei opt deputați români încetează a mai fi deputați. Ci ne vom gândi că alte alegeri să ne găsească în orice vreme gata așa fel, încât nu opt, ci de două ori de trei ori atâta să trimitem în Dietă.

Acesta e folosul cel mare pe care noi trebuie să-l tragem din împrăștierea Dietei d'acum.

Să ne mai gândim apoi la un lucru: Partidele întovărășite, stăpâne pe Dieta d'acum, chiar dacă erau să se supună dorințelor Coroanei, ar fi căutat să se despăgubească pe socoteala noastră.

Poporului unguresc, pe care l-au frământat pentru comanda ungurească (ceace ar însemna începutul luptei de a pune mâna cu desăvârșire pe oștire) ar trebui adică să-i dea ceva, pentru a-l potoli.

Cine se îndoiește dar, că dacă ajungeau acum la putere kossuthiștii cu întreaga lor ceată, făceau o lege de alegeri prin care ni-se luau drepturile d'acum, ni-s'ar fi luat școalele, și așa mai departe...

Am scăpat deci de o primejdie.

Deocamdată, se înțelege.

Odată însă tot are să vină. E vorba deci ca *de pe acum chiar* să ne pregătim a ne întări așa fel, ca să avem nădejde dea o înămură.

Prin adunările populare ce s'au ținut, poporul nostru a fost deșteptat, lămurit și îmbărbătat. Puterile deslănțuite trebuie însă rânduie.

Și până se vor face alte alegeri, fruntașii să țină deci legături cu poporul și mai presus de toate să lățească cetitul foilor, ca peste jumătate de an, peste un an ori doi, când vor fi să se întâmple, alegerile să ne afle gata și atât de tari, în cât în Dieta țării glasul poporului românesc să aibă și el resunet, ascultare.

Cine se aseamă, se adună!

Se pare, că Ungurii își află și ei tovarăși în Europa: pe Sârbi.

Sub titlul «Tovărășia sârbo-maghiară» «Budapesti Hirlap» dela 6 Februarie reproduce adevăratul articol scris în «Dnevni List» din Belgrad:

«Frați Unguri, grăbiți în brațele noastre frățești, dacă voiți să fiți cu desăvârșire neatârători. Vedem cu bucurie, că de un șir întreg de ani, Sârbi acum se înțeleg întâiași dată cu Ungurii. Păta-niile dela 1848—49 sunt de preț pentru amândouă neamurile. Astea ne-a învățat și pe unii și pe alții, că nu trebuie să credem Austriei bătrâne clericală-feudală, care-și calcă vorba și de sute de ani trăiește pe spinarea celorlalte neamuri... Numai ținând împreună putem scăpa din ghiarele vulturului negru-galben. O Ungarie de sine stătătoare este pentru noi o stavilă împotriva valurilor Drang nach Osten (haid spre răsărit) ale Austriacilor.

«Ei, să întărim dar stavila așa fel, în cât să chezășuiască scut tare, Sârbia în viitor nu se va sprijini pe țări dinastice, (cari țin cu capetele încoronate) și fac politică de cabinet (adică politica oamenilor, cari se pricep la politică), ci se va sprijini pe popoare, cari ele sunt stăpâne acasă... Politica din viitor a Sârbiei este tovărășia cu Ungurii și cu Bulgarii».

Vorba Românului: Cal verde și Sârb cuminte!

Dar oare Sârbilor din Țara Ungurească cine le-au dat pământ și drepturi, când au plecat din Sârbia (unde erau să moară de foame) și s-au așezat în Banat?

Nu Impărații Austriei și Regii Ungariei?

Și cine le-au dat drepturile?

Nu politica nemeșilor unguri?

Și azi cine-i mi-i joacă? Austria feudală ori cârma liberală din Budapesta?

Cât privește acum politica din viitor a Sârbiei, într'adevăr așa e: Sârbi nu țin cu capetele încoronate, ci le *retează!* Întâmplarea cu regele Alexandru este încă destul de proaspătă și vedem, că și pe bietul rege Petru îl duc grădinarii de ceapă, iar nu el conduce țara.

Vai ș'amar ar fi însă de țara noastră și de Unguri dacă s'ar întovărăși cu asemeni oameni.

Iată apoi ce scrie altă foaie din Belgrad, »Politika«.

Ea zice:

«Pentru noi ar fi mult mai bine, dacă Ungurii nu s'ar putea înțelege cu Austria. Ungaria numai atunci ar putea să ne fie prietenă, dacă s'ar rupe de Austria, altfel nu. Pentru noi ar fi, nu se poate mai bine de cât dacă între Unguri și Austria lucrurile ar ajunge pe ascuțiș. Din lupta asta vor ieși însă învingători și astfel Ungaria de sine stătătoare nu va fi dușmană statelor din Balcani. Ungurii vor avea în noi pe cei mai buni prieteni și tovarăși de luptă».

După toate acestea nu rămâne de cât ca Francisc Kossuth să se ducă la Belgrad și să încheie tovărășia.

Imprăștiarea dietei croate. După cum se vestește din Zagreb, partidul național croat a luat hotărârea, să voteze pentru imprăștiarea dietei.

Adunare de Slovaci. Adunările între Slovaci țin într'una. Pe 18 Februarie e convată de avocatul Gustav Lehotsky și alți fruntași Slovaci, o adunare de popor în Korpona, la care, precum se comunică, va lua parte și deputatul Milan Hodja. Luând notă despre aceasta adunare «Bud. Hirlap» își arată nemulțumirea «că votul universal se va discuta aici din punct de vedere național slovacesc!» Căci așa înțeleg, marii campioni ai libertății și prieteni ai naționalităților votul universal; «cu puncte de vedere»...

Aliații nostri.

De o vreme încoaci se dau pe față curioase simptome în viața politică a Sârbilor radicali, aliații nostri. Simptome, cari nu mai pot fi armonizate cu principiile preconizate în programul nostru comun din 1895 și cu proiectul de adresă al clubului parlamentar al naționalităților. Până ce simptomele acestea, erau mai mult apariții sporadice, cochetări cari se puteau reduce la ambiții personale nesăbuite ale unor conducători cari și-au pierdut deja răbdarea, n'am dat o deosebită atenție acestor apariții, cari mergeau pe socoteală personală. Ba chiar și acum, ne place a crede că în masele sănătoase ale poporului sârb, trăește vie unica idee mântuitoare a tuturor naționalităților din țara aceasta ce se exprimă în alianța lor. Ne place a crede, că observarea noastră în fața curentelor noi ce se ivesc în viața confrățiilor Sârbi va privi mai mult pe domnul Iasa Tomici, radicalissimul fruntaș sârb care în vremea mai nouă propagă pe față politica antidinastică și de înfrățire cu șovinistii.

Totuși ne ținem de datorință a declara, pentru încungiurarea a ori ce fel de neînțelegeri că politica aceasta, care înseamnă o derailare hotărâtă dela principiile din 1895, nu are aprobarea noastră.

Aceasta pentru a nu se putea mistifica nici pe un moment politica națională a partidului naționalităților solidarizând-o cu încercări aventuroase, cari fatalmente pot naște în sânul și a unei naționalități și a alteia. Pe de altă parte pentru a ne exprima regretul că vremurile mai prielnice ca oricând pentru consolidarea în general și în parțial a partidului naționalităților se perd pentru un aliat în acțiuni, cari numai la slăbire pot duce.

Prilejul care ne îndeamnă să spunem lucrurile acestea la adresa aliaților nostri Sârbi, este o manifestație de înfrățire ce s'a petrecut Duminecă în Neoplanta despre care se scriu în ziarele șoviniste cu multă satisfacție următoarele:

Duminecă dup'ameaz Sârbi din Neoplanta, au ținut în biserica lor d'acolo, așa numita Slava, la care a participat mulțime mare de Sârbi din Ungaria și din Sârbia. Aceasta e un fel de peregrinaj a Sârbilor la care ia parte dela cel mai simplu țaran până la cei mai avuți aristocrați. La serbare venit-au oaspeți și din Bosnia și Herțegovina. Deputatul Neoplantei, contele Teleki Arvéd, care și-a ținut totatunci darea de seamă, s'a prezentat și el la serbare împreună cu mai mulți adicți ai săi, unde au fost primiți cu mari ovații. Iasa Tomici, conducătorul sârbilor (fostul candidat naționalist din cercul Bisericeii-albe! N. R.) a salutat cu însuflețire pe contele Teleki. Gontele Teleki în limba sârbească a ținut un toast pentru Sârbi, la care a răspuns Iasa Tomici, într'o ungurească neeseceptionabilă. Într'altel a zis:

«Imi pot închipui corb alb, oaste neagră și vultur cu două capete dar o națiune care în vremurile critice, n-ar sări întru apărarea constituționalismului (?) și a libertății (?) sale. fără osebite de partide și naționalități, o astfel de națiune, nu-mi pot închipui. A îndemnat apoi pe Maghiari la tenacitate în luptă și a făcut apel călduros către Sârbi patriotici să se ralieze într'o tabără cu Maghiarii, împotriva Vienei.

Va să zică dl Iasa Tomici face apel la raliere într'o tabără a Sârbilor cu Ungurii, ca să scape constituționalismul și libertatea, de care așa se vede s'au bucurat Sârbi pân'acum și pe cari acum le amenință Viena.

După discursul acesta, credem că Sârbi mai curând se vor ralia pentru a-l scăpa, ori în cazul cel mai rău a se scăpa de — Iasa Tomici de azi.

COMPLOTUL GRECESC.

București, 12 Febr.

Raportul poliției de siguranță, privitor la uneltrile grecești și la complicitatea Grecilor din țară la sălbăticiile bandelor din Macedonia contra fraților noștri de acolo, a fost terminat Sâmbătă și înaintat dlui ministru de interne.

În raport sunt specificate, pe rând dovezile de culpabilitate ale tuturor celor implicați, cerându-se expulzarea lor.

În aceeași zi, la orele 6 seara, s'a ținut un consiliu de miniștri, care a durat trei ore.

S'a discutat mult asupra fie-căruia din cei implicați.

Se zvonește, după cele ce au putut transpira, că miniștrii, în unanimitate, au hotărât expulzarea din țară a dlor Christos Zappa, Panaite Haitas, Petre Spandonidis, Constantin Chiochiopulos, Dr. Miliariesiș, Dr. Cecikas, A. Cărcleanu, D. Iannopulos și A. Valsamachis.

Chestiunea expulzării dlui N. Chrissovelonis a provocat vii discuții în sânul consiliului de miniștri.

Unii miniștri au susținut ca Crissovellonis să fie numai dat judecății și nu expulzat, de oare-ce el e deja naturalizat de Senat și ca atare a renunțat la ori-ce protecțiune străină.

Alți membri ai consiliului de miniștri însă au susținut că el poate fi expulzat, de oare-ce naturalizarea luia trecut numci prin senaii deci nu e cetățean român.

Cum oarele erau înaintate, s'a decis să țină un nou consiliu de miniștri Luni, când se va hotărâ definitiv și în privința expulzării lui Chrissovellonis.

Tot în acest consiliu se va semna și jurnalul de expulzarea celor enumărați mai sus și imediat după aceea expulzarea va fi efectuată.

Un redactor dela «Universul» a avut o convorbire cu un fruntaș macedonean, care i-a declarat că:

«Cel mai vinovat, președintele și ferventul propagandist cu cuvântul și cu fapta, cel mai neîmpăcat dușman al macedo-românilor, e bancherul Crissovellonis. Ura noastră și a tuturor românilor contra acestuia e așa de mare, în cât dacă guvernul l'ar fi expulzat numai el singur, absolvându-i pe ceilalți toți, noi am fi fost mulțumiți, am fi fost satisfăcuți. Expulzeze pe toți ceilalți membri ai comitetului Eteriei, pe alți o sută fără de însemnătate, noi nu vom fi mulțumiți știind că în sânul țării noastre, în mijlocul nostru se află încă cel mai mare dușman al idealului nostru național, președintele Crissovellonis.

Fierberea printre macedo-români e așa de mare, — a încheiat fruntașul macedonean, — în cât nu știu ce se poate întâmpla mâine».

În consiliul de miniștri de Sâmbătă seara s'a susținut că dl Chrissovelonis a renunțat la protecția grecească.

Se dovedește însă zice «Universul» că chiar acum când se află în Monte-Carlo, domnul Chrissovelonis s'a dus acolo cu pașaportul Nr. 374 eliberat în ziua de 14 Decembrie 1906, de către legațiunea elenă din Capitală.

Lucrul se poate dovedi la legațiunea elenă, cât și la poliția noastră, unde a fost vizat pașaportul, precum și la punctul de graniță pe unde a ieșit din țară.

Dar nu e numai atât. Chrissovelonis a avut în totdeauna pașaport grec, pe care a avut grija să-l reînnoiască în fiecare an, lucru ce se poate dovedi la punctele de graniță pe unde a ieșit în fiecare an din țară.

În noul raport al prefecturii poliției se argumentează cu documente și scrisori că dl Chrissovelonis a fost de fapt președintele societății «Elenismos» și că ocupă încă această demnitate: că a ajutat fățiș mișcarea pan-elenică, pentru care a primit laude și mulțumiri dela Atena; că a știut de întrebuintarea sumei de 80.000 lei, cât a produs lista din România, pentru nenorocii din Crușova. Baniii au fost trimis societății «Elenismos» din Atena, tocmai acea societate, care organizează și întreține bandele de antărți, cari devastază și pârjolesc satele românești și ucid pe frații noștri din Macedonia. De altfel acest fapt este documentat și de Cartea verde, pag. 35.

Sunt apoi consemnate o mulțime de alte fapte privitoare la ceilalți vinovați.

București, 13 Februarie.

Guvernul a hotărât expulzarea tuturor grecilor membrii ai societăților grecești.

S'a decis și expulzarea domnului bancher Chri-soveloni.

1904—1905.

— Cifre interesante. —

Oficiul de statistică publică datele referitoare la mișcarea populației în 1905. Sunt triste aceste cifre. Resultă adică faptul că în anul 1905 populația țării s'a sporit cu 84.000 suflete mai puțin decât în 1904, ear căsătoriile au fost d'asemeni cu 11.000 casuri mai puține.

Pasepoarte s'au dat însă cu 60.000 casuri mai multe decât în 1904.

Eată detalii.

În 1905 s'au născut 705.040 copii, casuri de moarte au fost 554.070. Sporul natural a fost deci 150.970, cu 84.000 mai puțin ca în anul 1904.

Emigrările. Cele mai multe paspoarte pentru emigrări s'au scos în comitatul Torontal. În toată țara s'au scos 205.774 (în 1904 145.555), dintre cari 131.227 în America, 48.555, celelalte pentru alte țări.

În 1904 s'au scos 79.189 pasapoarte pentru America ear pentru România 38.535.

Dintre cei emigrați 45.9 la sută au fost Unguri.

Și totuși coaliția își frământă mintea cum s'ajungă la comandă ungurească. Să se îngrijească de pâne celor săraci, asta nu e lucru — boieresc!

CONVOCARE.

Subscriși convocăm adunări populare, cari se vor ține:

1) în Ecica în 24 Februarie a. c. la 2 ore p. m.;

2) în Bega-Szt.-György în 25 Febr. a. c. la 11 ore a. m.;

3) în Torac în 25 Februarie a. c. la 2 ore p. m.

la cari sunt poștiți a lua parte toți aderenții votului universal și ai clubului deputaților naționaliști — unicul partid care luptă în parlament pentru votul universal fără restricțiuni.

Bega-Szt.-György la 1 Febr. 1906.

Vicențiu Petroviciu paroh, Valeriu Magdu par., George Lupșa paroh, Nicolae Raichiciu paroh, Marin Tempea paroh, Dr. Dimitrie Chiroi avocat, Dr. Pavel Obădeanu avocat, Dr. Liviu Ghilăzanu avocat, Dr. Ioan Mezin cand. de adv., George Serb învățător, Petru Avrămuț învățător, Iuliu Roșa învățător, Iosif Amsica învățător, Petru Mihai învățător, Nicolae Onciu învățător, Iuliu Magdu învățător, Teodor Mariș învățător, Miută Ghilăzan agricultor, Stefan Ghilăzan agricultor, Valtezar Agatescu agricultor, Sima Mioc agricultor, Iuliu Brânda funcț. de bancă, Gligor Brânda contabil, Bittenbiuder Iohan Pekovom, Cornberger Lenhard junior, Franz Burger Dampfmühlbeztzer, Lung Iohan econom, Tabor Iohan econom, Iasa Mihajlovits paroh, Dusan Boskovits învățător, Vasa Piperszky, Nicola Tuțits, Sava Sztepan, Beil Gerhort, Wekl Gellert, Mattics Beits, Gerich Walentin, Kirschenheuter Iosef, Nicolaus Kray, Wosche Mathias, Keks Dominik, Iohann Hilbert, Iosef Till, Pavel Cicală, Pavel Negru, Balos Vichentie, George Popi, Alexa Secoșianu, Pavel Roșa, Iova Secoșianu, Petru Tyira, Valeriu Idvorian, George Rodean, Gruits Simion, Gruescu Pavel, Gruescu Vasilie, Gruescu Nicolae, Gruiescu Adrian, Rafia Pejov, Iárosi Sándor, Globuschütz Petru, Kindl Mathias. Locuitor din Toracul-mare, Toracul-mic, Ecica-română, Ecica-germană, Erzsébetlak, Becicherecul-mare, Bega-Szent-György, Katalinfalva, Klek, Jankahid, Tot-Aradocș și Modos.

Din România.

Un dar M. S. Regelui cu ocazia jubileului. Ofițerii de cavalerie din armata română vor oferi regelui Carol cu prilejul jubileului său de 40 de ani de domnie, o statuie reprezentând momentul când Carol a primit pe prizonierii dela Plevna.

Inițiativa pentru oferirea acestui dar a fost luată de generalul Gigirtu.

Expoziția generală română din 1906. Comisariatul general a aprobat un sistem de vânzare a билетelor de intrare la expoziție care este în același timp foarte ingenios, cu totul nou și de o importanță capitală, căci nu are alt scop de cât intrarea gratis pentru public.

Expoziția națională va debuta deci cu o invenție pentru care celelalte expoziții ar invidia-o, căci cu toate sistemele inventate și exploatate până acum de toate expozițiile, care asigură multe reduceri, nici una n'a putut să găsească mijlocul de a mulțumi publicul, ast-fel în cât să-i poată spune cuvântul magic: Complect gratis! și cu toate acestea, combinația este foarte simplă. Comisariatul general emite timbre de câte 5 bani, aceste timbre vor fi vândute comercianților din București și din restul țării cari le vor da ca primă tuturor clienților lor.

Publicul va colecționa aceste timbre și prezentând 20 sau 40 la Casa Expoziției va primi în schimb un bilet de 2 sau 4 Cor.

Comercianții cari vor oferi avantajul acesta vor atrage și mai tare numărul clienților lor, deci vor câștiga mai mult, căci publicul în vederea intrării gratuite la Expoziție va prefera să târguiască în magazinul care va da ca rabat timbrele Expoziției. Afară de aceasta, timbrele Expoziției vor avea o valoare reală pentru comercianți și prin faptul e că prin dănele s'a rezervat loc îndestulător pentru a se putea tipări anunțul caselor care le distribuie. De asemenea, în darea de seamă zilnică a expoziției se va face mențiune de timbrele distribuite de fie-care casă, ceea-ce se va publica și în Buletinul Expoziției.

Camera de comerți a aprobat ideea aceasta cu multă căldură și sperăm să publicăm în curând lista caselor cari voesc să-și îndatoreze clientela lor în acest sens.

Cu această ocazie, ținem a le face cunoscut că în loc de 3 luni, ziua fixată pentru deschiderea Expoziției, Comisariatul face tot posibilul ca deschiderea să aibă loc la 20 Maiu. Toți particularii, cari trebuiesc să construiască pavilioane sau să aducă produsele lor, sunt rugați cu insistență a ține samă de această dată și de prevederile regulamentului, pentru a fi complect gata totul.

De peste săptămână.

Răspuns contelui Andrassy.

Semioficiosul «Bud. Tud.» publică din parte competentă un răspuns la interviewul contelui Andrassy.

În răspuns se arată, că în toamna anului 1866 pe de-o parte între contele Andrassy și Lónyai, pe de alta între Belcredi și Hübner s'au ținut consfățuri intime în chestiunea tranșacției. În consfățuirile acestea, mandatarii austriaci au manifestat scupule cu privire la unele puncte din proiectul tranșacției. Pentru a aplană diferendul, contele Andrassy și Lónyay au redactat un memorandum, pe care l-au înaintat Maiestății Sale. Partea de drept public a memorandumului a fost scrisă de contele Andrassy, partea financiară și a politiceii vamale a fost redactată de Lónyay Menyhert. În partea de drept public contele Andrassy a scris cuvânt de cuvânt următoarele către M. Sa:

«La redactarea proiectului de lege al tranșacției, fondul principal trebuie pus pe aceea parte a art. 11, care cuprinde hotărârea principială privitoare la unitatea armatei, întru cât ea nu numai comandă și conducerea unitară ci întreaga organizație internă a armatei considerată ca afacere comună, o recunoaște în modul cel mai absolut aparținând indiscutabil drepturilor suverane a M. Sale.

Fejérváry îi răstoarnă prin aceasta toate sofismele lui Andrassy, care cu emfază a declarat că

dânsul deși nu trăește din zestrea politică ce i-a lăsat-o tată-său, totdeauna s'a nizuuit să rămâe credincios ideilor conducătoare de care s'a inspirat tată-său.

«Ori-cine scrutează adevăratul înțeles al tranșacției — zice Fejérváry — are nu numai dreptul ci și datoria, ca la formarea opiniunii sale se uzeze de lăsământul politic al contelui Andrassy Gyula, marele colaborator al lui Deák Ferencz, care a devenit o comoară publică a națiunii și care cuprinde indigetările celui mai competent și mai însemnat esplicator al operei tranșacțiunii».

— **Știre personală.** Dl Ioan Slavici, marele nostru scriitor, sosind în afaceri la Arad Duminecă dimineața, a petrecut între noi două zile, luând parte la serbările despre care facem dare de seamă în altă parte a ziarului.

— **Agitațiile nebune** ale șovinistilor încep să aducă roade în ținuturile ungurești. De câteva zile se răspândesc fel de fel de faime de groază, așa mai deunăzi că în Sátoraujhely s'a svonit printre popor armata împărătească va pă-trunde în bănci și va aprinde toți banii. Poporul naiv a dat năvală cu grămada asupra băncilor din localitate, pretinzându-și banii depuși spre fructificare. Se crede că faimele sunt puse cu anume scopuri politice la cale.

— **Retragerea banilor vechi de hârtie.** La sfârșitul lui Decembrie 1905 s'au mai aflat în circulație următoarele bancnote de stat: câte de 5 fl. în preț de 1.056,225 și câte 50 fl. în preț de 254.150; cu totul în sumă de 1.310,375, care este a se rescumpără în înțelesul art. de lege XXXI pe cheltuiuala comună a acelor două state, Austria și Ungaria. Suma bancnotelor de stat retrase din circulație și nimicite în luna Decembrie anul trecut este de 29.250 în bancnote 5 fl 5.550 în bancnote câte de 50 fl.

— **Pildă vrednică.** Se scrie, că la pornirea luată de vicișpanul Ioanovich din comitatul Timiș, funcționarii dela acest comitat, vre-o 40 la număr, învață românește pentru a se putea înțelege de-a dreptul cu populațiunea română din comitat.

S'a deschis un curs de învățat limba română, care durează cinci luni, și îl ține profesorul dela pedagogia de stat din Timișoara, dl Al. Mihața. Ar putea să iee pildă și slujbașii din celelalte comitate cu populațiune română și să învețe toți limba poporului, pentru că slujbajii sunt pentru popor, nu poporul pentru ei.

— **Populația.** Țările în care familia au în medie 3—4 copii sunt Belgia, Congo, Coreea, Franța, Japonia, Portugalia și Satele-Unite ale Americii de Nord. Țările în care fecunditatea e mai mare, familiile având în medie câte 10 copii, sunt: Canada, Cuba, Persia și Rusia.

Copii germani se întâlnesc mai ales în Grecia (la 50 nașteri o păreche de gemeni). Cele mai fecunde femei sunt rusoaicele: s'au observat în zilelele noastre două cazuri tipice de fecunditate: o femeie care a făcut 77 copii, și alta 69 copii în 27 sarcini.

— **Dela lam.** «Drapelului» i-se scrie, că dl Corcan (recte Korkán) a judecat pe un locuitor din Berliște la tenniță pentru că a colectat bani în favorul «Mesei Studenților» din Brașov. Cerem deslușiri dela dl protopretore, căci dsa ca membru al congresului național bisericesc ar trebui să știe, că colectarea pentru Masa Studenților este admisă prin conclud congresual în toată provincia metropolitană și că pentru colecte de natură autonomă nu este trebuință de a se mai cere îngăduință specială dela organele publice, mai ales, că aici e vorba de o colectă ocazională și nu de umblet din casă în casă. Din informația, ce am primit noi nu înțelegem ce rost are pedeapsa dlui primpretore. Ori e încă tot: Vai învingătorilor?! Credem, că bieții alegători, cari au votat cu Novac, au ispășit în destul «păcatul» lor!

— **Cei emigrați și cei rămași acasă.** Din Apateu se scrie: Szigerd Francisc a călătorit în America iar soția cu trei copii și-a lăsat-o acasă. Soția în mânie pe copilul de 8 ani l'a închis în pod, când frigul era mai mare. Acolo l'a ținut trei zile de arândul, cu scopul, ca doară va îngheța. Asta nesucceșându-i, femeia a început să nu de-a de mâncare copilului. Mama l'a trimis pe copil

în ducheau cu cinci cruceri. El și-a cumpărat ceva de mâncare, pentruce mama s'a mâniat grozav.

A prins degetele băiatului și le-a apasat pe vatra cu foc. Degetele au ars toate. După aceea i-a scos un ochiu. Puterea civilă a luat copilul dela mamă iar pe ea a dat-o în judecată. Ea se apăra cu aceea, că copilul trebuie să moară și așa, căci ea nu e în stare să-l crească.

Din Apateu au emigrat în anul trecut în America 1226 iar în ăst an până acum 200.

— **Invingerea naționalităților.** Luni s'au făcut alegeri comunale în St. Miclăușul-mare. De jude a fost ales Savu Crișan, față de Nagy János, candidatul pretorelui Schefer Béla. Ceilalți au fost aleși din sânul Nemților. Luând act despre aceasta «Magyarország» e supărată foc pentru pierderea, ce a trebuit s'o îndure ungurimea în cel mai bogat și mare sat din comitatul Torontal.

— **Alegere de antistie comunală în Folea.** În 7 Februar st. n. s'a efectuat alegerea antistiei comunale. La primirea știrii când a fost comuna avizată despre terminul ținerii alegerii, cu toți am fost plăcut atinși, spunându-se, că alegerea va fi prezidiată de pretorele baronul Rajacsics Vlada, fiind înainte că acest domn va da curs liber alegerii, dând d-sa totdeauna semne, pentru respectarea legilor. De alta parte însă, ca fiu al acestei comune, nu a voit nicidecât a ignora voința poporului. E drept, că comuna fiind mixtă, înțeleg populația germană, am avut a ne lupta puțin, dar totuși preponderanța Românilor și însuflețirea conducătorilor, a reușit să ducă la izbândă steagul național.

Alegerea s'a întâmplat în forma următoare: de jude *Nicolae Enci*, subjude *Simeon Balint*, cassar *Lazar Peia*, jurați asemenea tot Români.

Observ însă una: cu aceasta ocaziune, un proprietar mare din loc, de naționalitate maghiar a colectat respective începuse a colecta pe seama familiilor rezerviștilor bani, sub pretextul, că e o chestiune umană și era pe aici a-și duce planul la izbândă, dacă nu observam la timp, când li-am spus Românilor a nu-și da creștarul pentru astfel de scopuri, arătându-le cuazele, în urma cărui fapt nici numitul proprietar nu mai voi a colinda pela Românașii nostri. X.

— **Restaurarea antistiei comunale în Sân-Nicolaul-mic,** s'a făcut la 3 Februarie st. n. în deplină ordine, mulțumită protopretorului Scheffer Bála, care a împlinit voia poporului. Fiind comuna locuită mai bine de jumătate de Nemți, s'au ales doi dintre dânșii în antistia comunală. Jude dintăiu a fost candidat și ales *Sava Crișan* cu 91 voturi, contra lui Mitru Militari, care a întrunit 58 voturi și contra lui Luca Grozav, care văzându-se în minoritate s'a retras. Cassar a fost ales *Iohann Rastadter* și jurat *Martin Hes*.

— Pentru nenorociții din Ferdinandsberg am mai primit contribuiri dela	
Paulina Popoviciu, Cluj	Cor. 2.—
Isaia de Stoica, Caransebeș	» 2.—
Dr. Lazar Popovici, Viena	» 2.—
» Murășanul » institut de credit și economii, M. Radna	» 10.—
Iuliu Crina, Bocșa-română	» 3.—
Dr. M. Gropsian, avocat Oravița	Cor. 2.—
Dr. I. Nedelcu, avocat	» 2.—
G. Jianu, învățător	» 1.—
V. Mărginean, ofic. de bancă	» 1.—
I. Gropsian candidat de avocat	» 1.—
A. Perian, croitor	» 1.—
Cornel Strâmbu, Oravița, Pavel Căprariu, negnțător, Guravoj	» 1.—
Aurel Brancu, Arad	» —10
Vasilie Papp, Topa	Cor. 4.—
Ioan Vereș, Sântmiclăușul vechi	» 150
N. N.	» —60
	» 610
Contribuiri de mai nainte	» 118.15
Laolaltă : Cor. 160.45	

— **Deputațiunii.** Ni-se scrie din Budapesta: Mai multe deputațiuni s'au prezentat astăzi la ministrul președinte Fejerváry. Ele sunt venite din mai multe părți ale țării. Una din ținutul râului Sajó, altele dela meseriașii și comercianții din Sibiu și din Szolnok, deci dintr'un oraș neaș unguresc. Ei au declarat, că nu au venit spre a face manifestații politice, dar că stagnarea tot mai mare a afacerilor îi silește să apeleze la ministrul-președinte. Criza actuală păgubește foarte mult pe toți producătorii, pe agricultori, pe meseriași și comercianți deopotrivă. Cauza acestei stări nu-i sunt nici guvernul nici coroana, ci coaliția.

— **Un proces de o sută mii franci contra princesei Luiza Koburg.** Conte Rudolf Festetich a intentat prin avocatul său Rappanport, proces princesei Koburg. Lucrul stă astfel, că adevărat Festetich, care este un călător pasionat a împrumutat princesei de patru ori câte 25 mii franci, fiind în mare strâmtoare. Față de aceste afirmări însă Mattasich adeverește, că contele a primit pentru acest împrumut servicii ba a știut foarte bine să se folosească de ocaziune în totdeauna, ca să fie răsplătit. Ce va fi sfârșitul nu se știe.

— **Alegeri.** În a. luna Ianuarie 16/28 prețimea tractului protopopesc gr-or. Orășii mari sau întrunit în colegiu pentru a-i alege membrii sinodului protopopesc. Au fost aleși R. Mangra preot în Giriș D. Albu preot în Cheresig, G. Drimbea preot în Toboliu, Pavel Bodea capl. în Orade, At. F. Todor preot în Tășiad, Ștefan Făt preot în Apateu român, Traian Nagy preot în Vecerd, Florian Groza, preot în Cheri, Mochie Vancea preot în Parchida, Georgiu Papp archiepiscop în Consist, Andrei Horvat ases. cons. ref. preot în V. Velenta și Teodor Pap preot în Alparea.

— **Cea mai mare corabie de războiu.** Din Londra se anunță: Corabia «Dreadnought», pancerată de războiu, care are cea mai mare dimensiune între flotele de azi, se va lansa pe mare Sâmbătă în prezența regelui Eduard și a tuturor marilor dignitari ai flotei engleze. La construirea corăbiei s'au luat în vedere toate experiențele cari s'au făcut în ultimele războaie pe mare. Corabia a costat zece milioane de funți șterlingi, ceea ce este în valută austriacă două sute cincizeci de milioane de coroane. Cuprinde optsprezece mii tone, și face într'o oră douăzeci de noduri. Pancerul este de o grosime de douăzeci de degete, și gloanțele ei sparg la distanță de trei mile și jumătate cele mai tari pancere. Vaporul este ajustat cu douăsprezece tunuri a căror țevă are diametru de doisprezece centimetri, și tunurile acestea pot asvârli într'o minută gloanțe în greutate de opt mii cinci sute funți.

— **Nou cutremur de pământ în Calabria.** Din Roma se vestește, că în Calabria iar a fost cutremur de pământ. Locuitorii din Monteleone au părăsit locuințele lor. Tot așa s'a observat cutremur de pământ și în Catauzaro, unde a și făcut pagubi mari.

— **Înălbit într'o noapte.** Din Oradea-Mare se scrie: Schvarc Ignác și Könyves Antal, au mers la un târg ocazional dela Margitta. La Deznade-sus pe drum lui Schvarc așa i-s'a făcut de rău, încât n'a mai putut merge mai departe. Tovarășul lui a fost silit să-l lase în pădurea dela Rézalya, care se numește de obicei valea morții. Omul lăsat singur a petrecut toată noaptea acolo. Imprejurul lui urlau necontentit lupii. Când a ajuns a doua zi acasă, părul îi era alb de tot. Omul de cincizeci de ani care avea părul negru, a devenit într'o noapte alb de tot.

— **Prinderea spărgătorului ucigașului Hennig.** De când i-a succes spărgătorului Hennig să scape înainte cu câteva zile pe cale temerară dinaintea polițiștilor, de atunci populația Berlinului e în agitație continuă. În fiecare jumătate de oră se anunță la poliție, că pe spărgătorul ucigaș l'au văzut într'un loc s'au într'altul, dară încă n'a succes să-l prindă. În cele mai multe cazuri, bănuțul nu este identic cu mult căutatul spărgător. Vineri la prânz a observat călăuzul unui tramvay electric pe un om simplu îmbrăcat, pe care l-a crezut că este Hennig. A chemat imediat polițiști, cari l'au deținut. Necunoscutul nici n'a căutat să scape, dar când lumea adunată i-a strigat: «Bună dimineața d-le Hennig!» — a clătinat din cap. La poliție s'a descoperit imediat, că omul deținut este un pungaș

ordinar, și nu mult căutatul spărgător ucigaș. În strada Brunnen a bătut un vizitiu cail în mod brutal cu un lanț de fier. O femeie, care a văzut torturarea aceasta a animalelor, a chemat polițist.

Repede s'a lăfit vestea, că este vorba de Hennig. S'a adunat o mulțime de lume, care a vrut să-l chinuiască pe bietul vizitiu, și numai polițiștii l'au scăpat de furia mulțimei. Într'un alt loc mulțimea a bătut două calfe de meseriaș, de cari credea, că sunt complicitii lui Hennig. După cum ni-se telegrafiază din Berlin, și în noaptea trecută s'a anunțat din multe locuri, că au văzut pe făcătorul de rele, dară polițiștii l'au urmărit înzadar. Goana care se continuă în contra lui Hennig, este una dintre cele mai mare, care a văzut Berlinul vre-odată. Mai mult de o mie de polițiști iau parte, cărora li-se mai asociază și mulți oameni particulari.

— **Haiducul varmeghiei.** Se anunță din Szepes:

Haiducul fibirăului de aici, sub impresia remintirilor coaliționiste, eri s'a îmbătat așa, în cât cu un cuțit în mâni amenința populația orașului. Jandarmeria însă l-a prins din vreme și l-a ținut la răcoare până ce i-a trecut beția.

— **Cucuvaia.** Se anunță din Bistrița: În grajdul contelui Lazar Imre din Sôfalva, servitorii Kolcza Sándor și Fejér Mihály, așterneau paie la vite. Într'astea a sburat în grajd o cucuvas. Fejér Mihály a lovit cu furca de fier ce o ținea în mâni după cucuvas. Când a lovit însă, ferul s'a desprins de codorâște și spre nenorocire s'a înfipt în urechea stângă alui Kolcza Sándor. Ferul i-a vătămat beregata și s'a inecat pe loc.

— **Moarte năpraznică.** Ni-se scrie: O moarte năpraznică a avut nefericitul și harnicul tinăr Pavel Lupei din Guravăii (com. Arad). Tâind cu firezul un lemn în pădure, lemnul s'a răsturnat pe dânșul și l'a omorât. Nefericitul e jeluit de părinți, frați și de întreg satul, căci a fost un tinăr plăcut și de omenie.

— **Lucrători înecați.** Din Căpălnaș primim veste despre o nenorocire îngrozitoare. Patru ziuși, Ilie Brancu, Pavel Pornuș, Ioan Pornuș și Avram Popescu spărgeau ghiață pe Murăș, pe seama unei fabrici de bere. Voiau tocmai să despice un bloc mai mare de ghiață. Când a dat cea din urmă lovitură de topor, blocul s'a răsturnat și toți patru câți erau pe el, au căzut în Murăș. De pe țârm, lucrătorii ceilalți au încercat totul să-și scape tovarășii, dar n-au isbutit, valurile i-au mănânat sub ghiață. Murășul fiind încă tot înghețat n-au putut fi găsite cadavrele.

— **Dramă din dragoste a unei artiste ruse.** Omorul arteiștii, Țarlovskaja, care era cunoscută sub numele de Cadmina, a făcut mare senzație în întreaga Rusie.

Era la etatea de 30 ani, femeie foarte frumoasă, bucurându-se totodată de simpatiile întregului public din Moscva. Înainte de aceasta cu un an s'a îndrăgostit în ea un actor, ea însă nu s'a îndrăgostit în el, dar nici nu i-a respins amorul. În 8 Februarie, actorul Ciuchin, cu ea cu o prietenă și cu un alt tinăr s'au dus cu sania în o ospătarie din apropiere, și după obiceiul rusesc, s'au pus pe beute. Nici unul nu a fost beat ce e drept, dar Ciuchin era bine dispus și adese-ori repetă:

— Griji Țarlovskaja, căci sfârșitul acela va fi, că te voi omori.

Actrița râdea la aceste vorbe, dar cu toate acestea pe biletul ei a scris câteva rânduri prietenei sale, în care spune, să se îngrijească de tatăl ei bătrân și copii lui, dacă în adevăr Ciuchin și-ar împlini datorința. După aceea s'a depărtat cu Ciuchin. În ziua următoare au aflat-o moartă în parcul Petroszka. Lângă ea era și el împușcat de două gloanțe, dar încă mai trăia. Toate bijuteriile de pe actriță au fost furate.

— **In contra pornografiei,** s'a ținut Dumineca trecută o întrunire, la Paris, în sala cea mare dela Sorbona.

Au vorbit dnii Berenger, abatele Sertillanges, Ferdinand Buisson, și Marc Sangnier, oratoriu catolic bine cunoscut. Oratorii au vestejit licența în cărți, gravuri și ilustrații, ceea ce nu are a face cu libertatea în artă. Oratorii au fost însă, continuu întrerupți de un grup de studenți, cari la sfârșitul întrunirii s'au format un monom și au manifestat strigând: *Jos Berenger*.

bătea cu fală pieptul, că el e nevinovat și că el deși trăiește domnește, dar tocmai asta e virtutea, cu bani puțini să trăiești domnește. Judele de instrucție se vede că impresionat de fala asta, l'a lăsat liber atunci pe diurnist. Acum s'a dovedit că el a fost hoțul.

— **Pentru nenorocirii din Ferdinandsberg** primim azi din Chitighaz, colectați prin dl învățator *Traian Tabic*, următoarele contribuiri:

Iosif Ioan Ardelean, paroh . . .	cor. 1.—
Ioan I. Ardelean, preot . . .	» 1.—
Aurel M. Popoviciu, notar . . .	» 1.—
Pavel Siladi, notar II.	» 1.—
Augustin Ardelean, cancelist . . .	» —.30
Elena Murgu, învățătoare . . .	» 1.—
Traian Tabic, învățator	» 1.—
Dela elevii și elevele școlilor din Chitighaz colectați	» 2.64

cor. 8.94

Contribuiri de mai nainte » 128.82

Laolaltă: Cor. 137.76

— **Necrolog.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința rudeniilor, amicilor și cunoscuților noștri, cumcă scumpul și în veci neuitatul nostru soț, tată, socru, frate, ginere, cumnat și moș: *Aron Bartolomeiu* paroh gr. or. român, fost administrator protopopesc, fost asesor consistorial, defensor matrimonial etc. după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sf. sacramente, în anul al 60-lea ai etății sale și a 34-lea an al preoției sale și-a dat nobilul său suflet în mânia Creatorului azi Duminică la 2 ore. Rămășițele lui pămăntești după finirea prohodului se vor depune în cripta familiei noastre din cimiteriul gr. or. din Dolova în 31 Ianuarie v. (13 Februarie n.) la ora 8 a. m. Fie-i memoria binecuvântată. Dolova, 29 Ianuarie v. (11 Februarie n.) 1906. Il deplâng: Elena Bartolomeiu născută Popovici, ca soție. Simeon, Emilia și Aurelia ca fii, Emilia Bartolomeiu ca noră, Ioan Bartolomeiu ca frate, Iancu, Milu și Romul Roman ca gineri, Petru Popovici și soția Ana ca socrii, George Popovici, Nicolae Popa, Aurel Popa ca cumnați și Eugenia Milu, Aron și Ioan Bartolomeiu ca nepoți.

— **Lucruri slabe pe valea Murășului.** Ni-se scrie: Un raport publicat în foaia maghiară «Arad és Vidéke» dela 8 Februarie a. c. despre înființarea casinei maghiare din Soborșin, pe noi cești din provincie ne umple de mâhnire. Și mâhnirea noastră se mărește când ne cugetăm că ideea înființării acelei casine e legată chiar de 17 Dec.

anul trecut, ziua în care era să se țină aici mult promițătoarea noastră adunare populară.

Adunarea noastră, — mulțumită deputatul Vancsó — a fost oprită de ministru, n'au fosi opriți însă jidani și slujbașii din jur, cari în aceea zi plănuiesc înființarea casinei.

Dacă ne întrebăm că ce i-a îndemnat a grăbi înființarea casinei în acest ținut curat românesc? Vom afla cu durere că ei se organizează și-și încheagă rândurile. Iar noi ce facem în fața acestor pericole? Nimica.

Faptul, că de azi înainte vom avea casină maghiară în Soborșin, ne mârșește dar nu ne prea doare.

Alta e ce ne doare. Aceasta casină în 4 Febr. a. c. a aranjat o serată de dans pentru câștigarea mijloacelor de lipsă la ajungerea scopurilor sale, cari numai măgulitoare n'or fi pentru noi. Și ce credeți că preții din Soborșin și cel din Valea-mare n'au alergat cu argintul lor în ajutorul acelora, cari la 16 Decembrie anul trecut, cu luminarea aprinsă au scotocit toate ascunzăturile coperișului dela biserica românească a Soborșinului? Ba da *sfințiile lor* au luat parte cu preotese cu tot.

În loc să ținem minte hulele și injuriile aduse de aceste elemente vazei și cinstei preoțești în timpul din urmă, dela 17 Dec. a. tr. până la 4 Febr. l. c. toate s'au uitat.

Onor. Redacțiune! Deși e o afacere de interes local afacerea aceasta, o aducem în public spre a se lua act despre ea.

— **Un bărbat, care nu-i ca alți bărbați.**

O judecată de totul neobicinuită s'a adus în zilele trecute în potriua unei fete tinere și frumoase. Dacă adevăd ne punem întrebarea, că oare când e dulce o sărutare și când nu, la toată împrejurarea, nimeni, nu se va gândi la sărutarea, ce trebuie să o dea tatălui său sau mamei sale sau unui prieten. Noi așa credem, că sărutarea este dulce, când o primești dela un suflet de fată frumoasă, sau când dai unei atare fete.

La din contră nu e plăcută nici dulce, când ți-o dă una urâtă, sau bătrână. Dacă deci în potriua acestor din urmă se va apăra cineva, atunci îl înțelegem. Nu înțelegem însă următoarea întâmplare. În Teschen, la gară (stație) se plimbă un tânăr frumos, așteptând sosirea trenului. De odată pe neașteptate se apropie de el o foarte frumoasă și drăguță fată și fără a-i zice ceva, îl sărută. Tânărul în loc să fie mândru că a primit un sărut dela o fată frumoasă, dă pe mâna jandarmului, care ținea rânduală printre călători. A dat-o apoi în judecată și fata cu numele Marta Knebel, a fost pedepsită la 14 zile închisoare, dintre cari patru le-a petrecut în post.

Judecătoria nu cred că n'ar fi făcut, mai bine să-l fi pedepsit pe tânăr, în așa mod, ca să fie nevoit a sărută pe o țigancă bătrână și urâtă.

— **Martir coaliționist.** Se scrie din Brașov: Un domn îmbrăcat elegant a cutreerat săptămâna trecută prin jurul Făgărașului. I-a cercetat rând pe rând pe vestiții patrioți din Făgăraș și jur, pretutindenea arătându-se ca «vicișpan suspendat de guvern» și a adunat bani pe seama «rezistenței naționale». Mulți au contribuit cu sume mai mari. Mai târziu au început să bânuiască ceva, dar într'astea domnul vicișpan s'a făcut camfor.

— **Norocul robului.** Când a fost expoziția din St.-Louis, s'a hotărât să dea un premiu, pentru acel om, care va putea afla cam câți oameni au fost acolo. Premiul a fost de 120.000 coroane și l'a dobândit un rob, care trebuia să mai stea în temniță încă un an.

— **Pereche tinăra moartă.** Debuar Iosif s'a reîntors din Rusia, ca să se cunune cu mireasa lui, cu Paulina Brunner. De bucuria aceasta ei au făcut petrecere. Târziu s'au dus să se culce, când erau cam beți. Au umplut soba (cuptorul) cu cărbuni, ca să fie cald. În cealaltă zi i-au găsit morți de fumul eșit din cărbuni.

— **A voit să vadă un mort.** O fată de șase-sprezece ani, cu numele Reich Elena era servitoare la un bătrân de 73 ani, care era bolnav. Bătrânul a cerut cafea, dar abia a gustat din ea, a observat, că e cu venin. Pe fată au prins-o și a mărturisit, că pentru aceea a voit să-l învenineze pe bătrân, căci a voit să știe cum e un om mort.

— **Luptă cu leopardul.** Un om cu numele Hudson din Montana a ajuns în mare primejdie. El cu copilul lui de 15 ani a mers la depărtare de 15 kilometri în pădure să taie un lemn. În mâna lui Hudson era săcule în a copilului un mare cuțit. Abia a dat cu săculea în arbore, aude o mișcare în jurul său. Se uită și vede eșind din borta arborelui un leopard. Animalul sălbatic nu a văzut pe om dar acesta a dat cu petrii după el. Atunci animalul a sărit la el în grumaz să-l sfășie. Hudson a voit să scoată săculea din arbore, dar a fost târziu. Ce să facă? L'a prins și el de grumaz pe animal, și i-a mușcat buza ținându-l tare la piept. Astfel animalul n'a putut să-l vatăme numai puțin la cap. Hudson de trei ori a dat cu el de pământ, dar acesta tot s'a sculat și a sărit la om. În sfârșit a putut să-l străpungă cu cuțitul, scoțând toată puterea din leopard. Deși Hudson încă a fost rău rănit, totuși s'a putut duce cătră casă și după câteva zile s'a vindecat.

Frați săteni, oameni departe
Să vă spun, lucru din carte...
Nu vă spun lucru de șagă,
Ci vă, spun vorbă de treabă.
Vedeți, românile noastre
Că sunt albe și frumoase
Dar să mergi la ele acasă,
Mălai și ciapă, pe masă
Dar în vr-o doi, trei ani,
Nu vor aveà nici mălai
De pită nici nu e vorbă.
Grâul, nici nu-l duc în sobă;
Cum îl scot din paie afară,
De grabă, îl aruncă'n cară,
Și duc grâul la jidani
Numai să capete bani,
Că-s nedeele acuși
Și fetele n'au mânuși,
Nici cotrântă cu panclici
Nici păpuți de lac, d'ăi mici
Și se plâng cu mare dor,
Că n'au nici chiar părăzol.

În urmă vind hoarele
Să le gate hainele
Că fata până-i la școală
Ei o 'mbrăca ca p'o doamnă
Școala bine n'o gătat
De ficori s'or apucat
Multe s'au și măritat.
Dară nu-și țin sfânta lege
La biserică nu merge,
Iar la joc, merge de grabă
Fie foc, sau fie apă.

Avram Epure, Oravița.

Culese de: Iacoc Rusa, Pâncota.

Murăș, Murăș, apă lină,
Apa ta-i de lacrimi plină
De lacrimi inferbintate
Din ochii mândrei vărsate
Murăș, stăi pe o clipă 'n cale
Să trec valurile tale
Să trec la țarmurea-ți dreaptă
Unde mândra mă așteaptă
Murăș stăi pe o clipă 'n cale
Să trec valurile tale
Cu mândra să mă 'ntâlnesc
Lacremile să-i opresc.

Cucuruz cu frunză lată,
Nu-i fecior nu este fată,
Cura dulce să nu-i placă,
Cucuruz cu frunză verde,
Fată mare când să crede,
La fecior în brațe șede,
Sara merge în șezători,
Câte-o noapte până 'n zori
Dă guriță la feciori,
Cucuruz mândru săpat
Mândruța s'a măritat
Dar nu-i place de bărbat.
Când se duce el d'acasă
Ibovnicu-i domn în casă
Bea și mână după masă.
Mândra mea cea din Arad
Doamne rău s'a supărat,
Pentru'n sărut ce-am furat
Când nici seamă n'a luat.
Mândră, dacă-ți pare rău
C'am furat sărutul tău,
Ca să nu fii supărată,

Înapoi ți-l dau îndată.
Frunză verde de lăptucă
Vru bădiță să mă ducă,
Frunza verde s'a uscat,
Și bădița m'a lăsat.
Frunza iară a 'nverzit
Altă bădiță mi-am găsit,
Frunza 'n vânt s'a legănat,
N'am bădiță, n'am bărbat.

Culese de Dim. Crișan, Feldioara.

Frunză verde rozmalin
Plângi mândră, că nu mai vin.
Că nu mai vin până-i lumea
Pân' ce-o cânta paserea
Ce cântă prin ramuri verzi,
Pe mine nu mă mai vezi.
Frunză verde de săcară
Nu gândi că vin cu iară
Că m'ai supărat prea rău,
Năcazu-mi până 'n brâu.
Poți plânge și te gândi
Tot de aceia n-oi veni.
Frunză verde călăpăr
Mândruță ești ca ș'un măr
Ca și mărul cel frumos
Ce crește în poala dinjos.
Crește 'n poala mărului
În grădina Raiului
De vrei mândră să mă vezi
Caută-mă prin ramuri verzi
În ramurile codrului
Pe vârșul pomului.
În ramura mai frumoasă
Ca soarele de licioasă.

— † **Meletios**, Patriarhul Antiochiei, a murit Sâmbătă, în 18 Ianuarie v.

— **Regimentul prințului Carol**. Comitetul permanent al județului Ilfov a votat suma de 12.000 lei pentru echiparea unui regiment de băieți, compus din 12 companii, care sub comanda prințului Carol va defila la 10 Maiu în fața regelui. Regimentul în ce privește numărul va fi complet nu ce privește însă mărimea soldaților și armelor va fi un regiment în miniatură. Băieții vor fi îmbrăcați în ținută de război și regimentul va avea o muzică militară de băieți, a cărei capelmaistru va fi un băiat de 13 ani. Prințul Carol, comandantul va defila în fruntea »regimentului său» călare pe un călușel pony, foarte frumos.

— **Cununie**. Dșoara Aurora Leuca, fisa prestatimatului nostru amic dl Filip Leuca, preot în Pâncota și dl Adrian Filip, preot ales în Cherechiu, anunță cununia lor, care se va celebra Luni în 19 Februarie st. n., la 4 ore în biserica gr.-ort. română din Pâncota.

Sincerile noastre felicitări!

— **Fluidul Universal**. Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghieri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervii oboșite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșe de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimițerea unei mărci de 20 fil. fără speșe, la învoire trimite unicul pregător de «Fluid Universal». Apothea lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

CONGERTE, PETRECERI.

«Asociațiunea călțunarii rom. aradani» cu concursul tinerilor meseriași arangiază **petrecere** împreună cu **teatru** care se va ține Sâmbătă în 24 Februarie 1906 st. n. în «Casa Națională» din loc (str. Săcurii Nr. 33) la care invită cu toată onoarea pe toți spriginitori și binevoitorii lor. — Prețul de intrare: Locul I—II: 2 cor.; locul III—IV: 1.40 cor.; loc de stat: 1 coroană. — Inceputul la 8 ore seara. — Venitul curat se dă în favoarea «Asociațiunii călțunarii rom. aradani». Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită, care se va cvită pe cale ziaristică.

PROGRAMA: 1. «Călic», monolog, predat de dl Lazar *Tanașcu*. 2. «Zăpăcitul», monolog predat de dl Ioan *Norocu*. 3. «Kir Zuliaridi», comedie într'un act de V. Alexandri. Persoanele: Kir Zuliaridi, arnăut dl George Dehelean. Afrodită, femeia lui **. Papă-Lapte, calfă de spițerie dl Victor Boșneac. Mândica, țărăncuță domnișoara Livia Tanașcu. În pauză se va jucă «Călușerul» și «Bătuta».

— Corul vocal bisericesc-lumesc din Romanpetre arangiază la 5/18 Februarie n. 1906 în salele otelului «Central» din Romanpetre concert împreună cu teatru și joc. Inceputul la 8 ore sara. Programa: Motto. 1. Andalusă, cor bărb. de Vidu. 2. Lugojana, cor bărb. de Vidu. 3. Șoldan viteazul, cântonetă, predată de coristul I. Mioșco. 4. Senin și furtună, cor bărb. de Vorobchieviciu. 5. Păc, păc, cor bărb. de Vidu. II. Cinel Cinel. Comedie în un act de Alexandri. Persoanele: Pitarul Sandu dl T. Erina. Smarandița d-șoara L. Dee. Tincuța d-șoara H. Țintariu. Florica V. Milicevici, Graur dl N. Olariu. Dame, țărani, țărane și țigani. În pauză se va jucă Călușerul, Bătuta și hora Călușerului. Urmează joc.

Economie.

Arad, 16 Febr.

Vama dintre România și Ungaria. »Agrarul» din București, scrie:

Mult oropsita noastră agricultură e menită să suporte, în foarte scurt timp, chiar în cursul lunii viitoare, o nouă și crudă lovitură.

Iată despre ce e vorba.

Dela 1 Martie ct. n., statul vecin, Austro-Ungaria, va pune în aplicare noul său tarif vamal privitor la cerealele pe care acel stat le importă din România.

Iată ce taxe prevede noul tarif austro-ungar asupra cerealelor noastre, în raport cu taxele ce se percep în prezent:

Pentru grâu 6.30 coroane la 100 kilograme în loc de 3.60.

Pentru secară 5.80 coroane la 100 kgr. în loc de 3.60.

Pentru orz 2.80 coroane la 100 kilograme în loc de 1.80.

Pentru ovăs 4.80 coroane la 100 kgr. în loc de 1.80.

Pentru porumb 2.80 coroane la 100 kgr. în loc de 1.20.

Pentru mei 1.75 coroane la 100 kgr. în loc de 1.20.

Dupăcum se vede prin noul său tarif, Austro-Ungaria îndoiește și chiar întreiește taxele vamale asupra cerealelor noastre. Această măsură se ia pentru a se protecciona agricultura Ungariei față de concurența ce-i fac produsele agriculturii românești.

Decât, dacă Ungurii știu să-și apere interesele, impunând Austriei să aprobe și ea noile taxe, noi nu trebuie să stăm cu brațele încrucișate.

Suntem datorii să dăm alarmă asupra acestui nou și mare pericol ce amenință agricultura noastră.

Incepem să ne îndeplinim această datorie, cerând guvernului să ia măsuri pentru apărarea intereselor țării noastre.

Guvernul trebuie să fie expresia agricultorilor din toată țara și să se opue cu hotărâre în contra tendinței ce o urmăresc Ungurii. Dacă noul tarif austro-ungar asupra cerealelor noastre se pune în aplicare la data anunțată, atunci guvernul e dator să izbească în acelaș mod categoriile de mărfuri din statul vecin, cari au România ca de-buseu principal.

Și avem credința, că dacă reprezentăția țării vor procedă energic, Austro-Ungaria va fi nevoită să revie asupra tarifului său extrem de exagerat, — mai ales, că acum e în conflict, tot pe chestiuni vamale, cu Serbia și Bulgaria.

Dacă însă tariful cel nou al statului vecin va intra în vigoare, aproape toate cerealele noastre nu vor mai putea pătrunde în acel stat, în special grâul, secara și ovăsul, cari după cum s'a putut vedea din cifrele de mai sus, sunt izbite de taxe vamale foarte mari, în adevăr prohibitive.

Posta Redacției.

Nicolae Țucu, Zorlenți-mic. Poesia e bine scrisă și cu simțire. Ți-am face însă năcaz publicând-o, căci ți-ai atrage proces. Ai dreptate când zici:

Că'n Ungaria fac legi
Domni cu capetele سعی.
Teară tristă ce-ai ajuns
Soartea ta'n ce mâni ți-ai pus,
Domnii tăi au mult noroc
Numai minte n'au de loc.

Pant. Domide, Obreja. Recunoaștem dreptatea și obiectivitatea răspunsului D-tale. Nu ai fost însă atacat în foaia noastră și cu dreptate este să se publice răspunsul în foaia care te-a atacat.

Posta administrației.

Stefan Babescu Jâm. Am primit 2 Cor. abonament pe 1. sem. 1906.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichiu.

Se caută un practicant

pentru subsemnata societate de asigurare. *Condițiuni:* petentul să nu fie trecut peste 24 ani, să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să poseadă în vorbire și scriere limbile română, maghiară și germană s'au cel puțin română și germană. Salar începător 60 cor. cu prospecte de avanzament și aplicare definitivă. Tot aci se acceptează și

mai mulți acuzitori buni

pe lângă proviziuni mari și salare fixe. Posturile sunt a se ocupă imediat ev. la 1 Martie a. c. n.

Ofertele să se înainteze la

Agentura generală a societății de asigurare „Dunărea” în Sibiu (Nagyszeben) strada Măcelarilor Nr. 20.

Un tânăr,

de 28 ani, cu 5 clase gimnaziale, vorbește 3 limbi perfect, caută soție tot în această ețate, femeii cu avere au întâietate. Are mare afacere de economie, pomurit, vitărit și mă pricep și la ale corurilor. Epistole prin redacție.

Licitațiune minuendă.

În temeiul încuviințării Venerab. Conzistor diecezan din Arad, de sub Nr. 1996, ex 1904 se publică concurs de licitare minuendă în scopul construirii unui gard de zid, cu grilaj din lemn de gorun, în jurul sfintei biserici din comuna bisericăscă gr.-or rom. din **Cherechiu**, (Kerek) comitatul Arad, pe 16 Februarie 1 Martie a. c. la 10 ore antemeridiane.

Prețul de esclamarie este stabilit în suma de 1066 cor. 45 fil. Înainte de începerea licitării, licitanții au să depună un vadiu de 10% din prețul de esclamarie, în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile, la mâinile epitropului prim bisericăscă. Până la 9 ore antemeridiane, din ziua licitării, se primesc și oferte în scris, însoțite de vadiul corăspunzător și de o declarațiune în care oferentul să declare, că cunoaște planul, proiectul de speșe și condițiunile de licitare și se va supune aceluia întru toate. Planul, proiectul de speșe și condițiunile de licitare se află și se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Se observă, că speșele de călătorie nu se restituiesc și că comuna bisericăscă își rezervă dreptul fără conziderare la rezultatul licitațiunii, a da în întreprindere lucrarea menționată aceluia licitant în care va avea mai multă garanță.

Cherechiu, la 19 Ianuarie (1 Februarie 1906).

Ioan Fofiu, m. p.
preot, cond. ofic. par.

Ioan Nicoroi, m. p.
not. com. par.

AVIS.

Tipografia diecezană. Aducem la cunoștința publicului și îndeosebi preoțimei și învățătorilor, că *tipografia diecezană* și depozitele ei precum și redacțiunea organului oficios al diecezei Aradului «Biserica și școala» și-au schimbat localul, mutându-se în mult mai corespunzătoarele încăperi din localul propriu al Consistorului din strada Batthányi Nr. 2 alături cu localul consistorial (poarta de fer).

Farmacie.

În comuna Nocrichiu (Ujegyház) com. Sibiu în provincie română și germană, din cauza ețării înaintate a proprietarului sub reverimentul basei de 2 1/2 0/10 e o farmacie de vânzare. Revirimentul anual e peste 9000 cor.

În comună se află doi medici comunali, unul pretorial, unul cercual și veterinarul de stat. Pretura cercului și judecătoria în loc.

Deslușirile de lipsă le dă proprietarul din loc.

August Binder.

Sămânță de bicău

pentru sămănat

în orice calitate

se poate găsi la firma lui

Nemes Géza

Arad, piața Boros Béni.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice
sub firma înregistrată la tribunalul comerțului

VULCU J. MAXIM

Disponind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austrougaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o **cu tot felul de mașini agronomice** o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
țurile cele mai avantajoase. o o o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărămătoare de encuruz, mașini de săpat, de tălat nutreț la vite, cioruri, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mic și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinării sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o o o o o și prompt. o o o o o

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, sestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplate;
2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, encuruz, ovăș, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercușe mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: encuruzul, grâul, secara, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

„Victoria“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită conform §-lui 17 din statute la a

XVIII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Arad, la **25 Februarie 1906 st. n. la 10 oare înainte de amiază**, în localitățile institutului (strada Archiducele Iosif Nr. 2).

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Modificarea statutelor prin introducerea marcelor de prezență.
4. Chestiunea de remunerație a comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.
6. Denumirea censorilor institutului.

Domnii acționari vechi și noi, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 22 din statute, sunt rugați a-și însinua la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventualmente dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 oare înainte de adunare.

Arad, la 14 Februarie 1906.

Direcțiunea institutului.

„Victoria“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIVA.			PASIVA.		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Casa în număr	98368	43	Capital social 6,000 buc. acții, à C. 200	1200000	—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	20956	52	Fond de rezervă	761,273-15	
Cambii	7705891	95	Fond special de rezervă	10,000—	771273 15
Împrumuturi ipotecare	1239806	—	Fond de penziuni	86046	19
Avansuri pe efecte	61338	—	Depuneri spre fructificare	5171879	72
Efecte publice 490,000—			Deposit de cassă	15710	05
Acții de la diverse bănci 45,790—	535790	—	Reescompt	2355579	01
Credite de cont-curent	26740	12	Dividendă neridicată	1334	—
Casa institutului și alte realități	185153	56	Contribuție după interese de depuneri	11628	03
Mobiliar 5479-22			Interese acționarilor din emisia a. 1905	20166	11
după amortizare 547-92	4931	30	Interese transitoare anticipate	102952	—
Diverse conturi debitoare	1362	62	Diverse-conturi creditoare	2020	63
Interese transitoare restante	5928	40	Profit transpus din 1904 6,489-61		
			Profit net 141,188-40	147678	01
	9886266	90		9886266	90

CONTUL PROFITULUI ȘI PERDERILOR.

DEBIT.			CREDIT.		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese pentru depuneri spre fructificare	248999	62	Venitul transpus din anul trecut	6489	61
Spese: Salare	38059	96	Interese:		
Bani de cvartir	7329	98	de la cambii 383,829-64		
Imprimare, diverse plăți și spese de birou	26125	53	» » împrumut ipot. 78,454-04		
Porto	8093	66	» » avansuri pe efecte 4,077-09		
Contribuție directă 25,937-74			» » efecte publice . 22,358-32		
10% dare la depuneri 25,149-76	51087	50	» » interes de cont-curent 1,821-05	490540	14
Chirie	2600	—	Chirie și alte arânzi	12092	31
Amortizare din mobilă	547	92	Proviziuni și alte venituri	21400	12
Profit transpus 6,489-61					
Profit net 141,188-40	147678	01			
	530522	18		530522	18

Dr. NICOLAE ONCU m. p.
director executiv.

Arad, la 31 Decembrie 1905.

SAVA RAICU m. p.
secretar.

Direcțiunea:

MIHAIU VELICIU m. p.
președinte.

R. Ciorogariu m. p. V. Mangra m. p. P. Truția m. p. Dr. A. Demian m. p. G. Popovici m. p. T. Vațian m. p. Dr. Cioclan m. p.
v. președinte.

Comitetul de supraveghiere:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Dr. S. Ispravnic m. p. Nicolau Marcu m. p. GEORGE FEIER m. p. A. Secula m. p. Dr. Cornel Ardelean m. p.
președinte.

Raportul comitetului de supraveghiere:

Onorată adunare generală!

În sensul §-ului 195. a legii comerciale și pe baza statutelor avem onoarea a raporta, că în ședințele noastre ținute în decursul anului 1905 am controlat toate afacerile institutului de credit și economii »Victoria« și totdeauna ne-am convins despre corecta conducere a institutului, am aflat valorile în ordine, numărul în consonanță cu cărțile principale și auxiliare, purtate corect.

Bilanțul și contul Profit și Perderi încheiate la 31 Decembrie

1905 le-am examinat din poziție în poziție, și confruntându-l cu estrasele cărților principale și auxiliare le-am aflat în consonanță.

Referitor la împărțirea profitului net, de Cor. 147,678-01 ne alăturăm pe lângă propunerea direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Pe baza acestora Vă rugăm, ca aprobând bilanțul anului 1905 — să dați, atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere absolutoriu pentru gestiunea pe anul 1905.

Arad, la 15 Februarie 1906.

Comitetul de supraveghiere:

GEORGE FEIER m. p.
președinte.

NICOLAU MARCU m. p. Dr. CORNEL ARDELEAN m. p.
A. SECULA m. p. Dr. SEVER ISPRAVNIC m. p.